ሓዳስ ኤርትራ

መበል 23 ዓመት ቁ. 320 | 17 ሓምለ 2014 | ገጻት 12 ዋጋ 1.00 ናቕፋ

ሓሙስ

ገጽ 3
ሲንጋፖር - ካብ ሳልሳይ ዓለም ናብ ቀዳማይ ዓለም

ገጽ 4
ደርፍታት ሜዳ ብዓይኒ ሞያዊ

ገጽ 5
እታ ምክሕቲ

ገጽ 8
ምዕቃብ ክብርታትና ብኸመይ?

ገጽ 10
ርሒን ለሊን

ኣምባሳደር ሃና ስምኦን፡ ናይ ስራሕ ወረቐታ ንፕረዚደንት ፈረንሳ ኣረኪባ

ኣምባሳደር ሃገረ ኤርትራ ኣብ ረፓብሊክ ፈረንሳ ኮይና ዝተመዘዘት ኣምባሳደር ሃና ስምኦን፡ ናይ ስራሕ ወረቐታ ንፕረዚደንት'ታ ሃገር ፍራንስዋ ኦላንድ ኣረኪባ።

ብ8 ሓምለ ኣብ ቤተ-መንግስቲ ኤሊዘ ኣብ ዝተኻየደ ስነ-ስርዓት፡ ኣምባሳደር ሃና፡ ናይ ሰናይ መልእኽቲ ፕረዚደንት ኢሳይያስ ኣፈወርቂ ድሕሪ ምብጻሕ፡ ኤርትራ ኮነ ፈረንሳ ኣብ ቀርኒ ኣፍሪቃ ዘለዋ ናይ ምርግጋእ ተራ ከምእትግምዞ ብምሕባር፡ ናይ መወዳእታን ቀያድን ብይን ኮሚሽን ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ኣብ ባይታ ተግባራዊ ንክኸውን፡ ኣውሓሲቲ ወገናት ኣብ ልዕሊ'ታ ንትግበረ'ቲ ብይን ዓንቂፋ ዘላ ኢትዮጵያ ጸቕጢ ከምዘይገበራ ብምምልካት፡ ኣህጉራዊ ሕጊ ንክኽበር ግቡእ ተራኦን ክጻወታ ከምዝግብኦን ኣስሚራትሉ።

ኣምባሳደር ሃና ኣስዒባ ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ዝተበየነ እገዳ ዘይፍትሓውን ዘይሕጋውን ከምዝኾነ ብምብራሁ፡ ኤርትራ ምስ ፈረንሳ ኣብ ሓባራዊ ረብሓ ዝተመርኮሰ ሽርክነታዊ ዝምድና ንምድንፋዕ ድልውንቲ ምዃና ኣረጋጊጻ።

ፕረዚደንት ረፓብሊክ ፈረንሳ - ፍራንስዋ ኦላንድ ብወገኑ፡ ሃገሩ ኣብ ቀርኒ

ኣፍሪቃ ካብ ነዊሕ እዋን ጀሚራ ህላወ ከምዘለዋ፡ ኣብ ቀርኒ ኣፍሪቃ ሰላምን ምርግጋእን ንምስፋን ድማ እወታዊ ተራ ትጻወት ምህላዋ ጠቒሱ፡ ጉዳይ ኤርትራን ኢትዮጵያን ብሰላማውን ሕጋውን ኣገባብ ፍታሕ ንኽረክብ ድሌታ ምዃኑ ብምንጻር፡ ንኣምባሳደር ሃና ስምኦን ጽቡቕ ናይ ስራሕ ግዜ ተመንዩ።

ኣብ ድሕነት ትራፊክ ዝተመደቡ ወፋሪ ክረምታዊ ማእቶት ዞባ ማእከል፡ ኣብ ስርሖም ዝሕግዞም ስልጠና ቀሲሞም

ኣብ ምውሓስ ድሕነት ትራፊክ ዝተመደቡ 200 ወፋሪ ክረምታዊ ማእቶት ዞባ ማእከል፡ ብምውህሃድ ፖሊስ ትራፊክ ዞባ ማእከል፡ ማሕበር ድሕነት ትራፊክ ጽርግያ ኤርትራን ሚኒስትሪ ትምህርትን ኣብ ስርሖም ዝሕግዞም ስልጠና ቀሲሞም።

ኣብ ምዝዛም ናይ'ቲ ስልጠና፡ ሓላፊ ፖሊስ ትራፊክ ዞባ ማእከል ሌተናል ኮሎኔል ታደሰ ብርሃነ ሓላፊ መርመራ ሓደጋ ኣብቲ ዞባ ተለንት የሴፍ ብርሃነ ኣብ ዘስምዕዎ ቃል፡ ቀንዲ ዕላማ ናይቲ ስልጠና፡ ተመሃሮ ናብ ስራሕ ቅድሚ ምውፋሮም መባእታዊ ኣፍልጦ ሕግታትን ምልክታት ድሕነት ጽርግያን ሃልዩዎም፡ ድሕነት ኑብሶምን ተጠቂምቲ ጽርግያን ንኽውሕሱ ምዃኑ ብምጥቃስ፡ ተመሃሮ ንዝተሰከምዎ ሓላፍነት ተገንዚቦም ንዝተማህርዎ ብግብሪ ብምትርጓም ሓደጋታት ኣብ ምንካይ እጃሞም ክበርክቱ ኣዘኻኺሮም።

ኣቦመንበር ማሕበር ድሕነት ትራፊክ ጽርግያ ዞባ ማእከል ኣቶ እስቲፋኖስ ሃብተማርያምን ዳይረክተር ቤት-ትምህርቲ ልምዓት መምህር ወልደሚካኤል ኣስመላሽን ብወገኖም፡ ሓደጋ ትራፊክ እናዓበየ ኣብ ዝመጽእ ዘሎ እዋን፡ ኣብ ድሕነት ዝተመደቡ ተመሃሮ ዝለዓለ ተራ ከምዘለዎም ብምምልካት፡ ብደስፕሊንን ምቅልልነትን ዝልለዩ ክኾኑ ብምሕባር፡ ድሕነት ኑብሶም ብምውሓስ ዝተማህርዎ ብግቡእ ክሰርሕሉ ተላብዮም።

ካብ ኣለይቲ - መምህር ሃይለ የውሃንስን መምህር ኮኾብ ተሰፋይን ድማ፡ ከም ኣካል ክረምታዊ ማእቶት ኣብ ድሕነት ትራፊክ ዝተመደቡ ተመሃሮ ዝቐሰምዎ ትምህርቲ፡ ኮነ ናይ ሓደ ወርሒ ዕማሞም ብግቡእ ንኽሰላስሉ እዋናውን መሰረታውን ምዃኑ ብምሕባር፡ ካብ ሂወት ምድሓን ዝዓቢ ስለዘየለ፡ ተመሃሮ ብዝግዳስነት ክሰርሑ ምዒዶም።

ኮነ ስልጠና ዝተኸታተሉ ተመሃሮ ኣብ ዝሃብዎ ርእይቶ፡ ኣቓዲሞም ብዛዕባ ድሕነት ጽርግያን ምልክታት ትራፊክን ብዙሕ ኣፍልጦ ከምዘይነበርም ብምሕባር፡ ቀሲሞሞ ብዘለው ስልጠና፡ ድሕነት ህዝቦም ክውሕሱ ከምዝጽዕሩን ንጸገማት ብሓልዮት ከምዝሕግዙን ኣረጋጊጾም።

ቤት-ትምህርቲ ሙዚቃ ኣስመራ፡ 23 ተመሃሮ ብዲፕሎማን ሰርትፊኬትን ኣመሪቑ

ቤት-ትምህርቲ መዚቃ ኣስመራ፡ ብዝተፈላለየ መኣርሒታት ካብ ሓደ ክሳብ 5 ዓመታት ዘምሃሮም 23 ተመሃሮ ብሰንበት 13 ሓምለ ኣብ ኣዳራሽ 2ይ ደረጃ ቤት-ትምህርቲ ቀይሕ ባሕሪ ኣመሪቑ።

ዳይረክተር'ታ ቤት-ትምህርቲ ኣቶ ኤልያስ ወልደገብርኤል ኣብ ዘስመዖ ቃል፡ ብምዱብን ኣብ ትርፊ ግዜን ዝመሃሩ ተቐቢላ ስልጠና መባእታ ትምህርቲ መዚቃ፡ ሃርሞኒ፡ ታሪኽን ኣማዕብለኣን መዚቃ፡ ወህደት መዚቃን ምልላይ ድምጻታትን ከምእትህብ ጠቒሱ፣ ብዘይካ'ዞም 23 ብምዱብ ዝምረቑ ዘለዉ ተመሃሮ፡ ኣብዚ ዓመት'ዚ ኣብ ትርፊ ግዜኦም ክሳብ ናይ ሽዱሽተ ኣዋርሕ ዝተማህሩ 26 ዜጋታት ብጦዘኣ ሰርቲፊኬት ከምእተዋህቦም ሓቢሩ።

ቤት-ትምህርቲ መዚቃ ኣስመራ ዘፍረዮም መዚቀኛታት፡ ኣብ ሃገራዊ ባህሊ ዝተሰረተ መዚቃዊ ዓቕምታቶም እናበርኽ ይኸይድ ምህላዉ ዝገለጸ ኣቶ ኤልያስ፡ ተራ ናይታ ቤት-ትምህርቲ ካብ'ቲ ዘለዎ ንላዕሊ ጸላዊ ንክኸውን፡ ብቐንዱ ምክትታል ወለዲ ክዛይድ ብምዝኽኻር፡ ተመሃሮ ሞያዊ ስራሞጥር ዓጢቖም ንመዚቃ ብፍቕርን ጥዑበን ክሰርሑሉ ተላብዩ።

ኣብ ሚኒስትሪ ትምህርቲ ሓላፊ ምምሕዳር ባህላዊ ጉዳያት ኣቶ ወልደስላሴ ሞኣዘዚ ብወገኑ፡ መዚቃ ከም ኣካል ባህሊ - ኣብ ምዕቃብ፡ ምብርባርን ምኹላዕን ክብርታት፡ ከምኡ'ውን ምሕዳስ ኣእምሮን ምንቅስቓስን ዘገልግል መግለጺ መንነት ከምዝኾነ ጠቒሱ፣ "ቤት-ትምህርቲ መዚቃ ነዚ ዘገልግል ብምዃኑ፡ ኣገዳስነቱ ኣዝዩ ዕዙዝ'ዩ" ክብል ኣስሚሩሉ።

ተመረቕቲ ኣብ ዝሃብዎ ሓበሬታ፡ መዚቃ ከለመዳያዊ ባህታ ዝፈጥር ሓይሊ ዘለዎ ጥዑብ ጥራይ ዘይኮነ፡ ከም ዓለማዊ ቋንቋ - መግለጺ ባህሊ፡ ያታን መንነትን ሕብረተሰብ ኣብ ዝኾነሉ እዋን ምምራቖም ሕጉሳት ምዃኖም ብምሕባር፡ ኣብ ዕብየት መዚቃ ሃገርና እጃሞም ንምብርካትን ፍልጠቶም ናብ ካልኦት ንምስግጋርን ኣበርቲዖም ከምዝሰርሑ ኣረጋጊጾም።

ነበርቲ ጊንዳዕ፡ ኣብ መደባት ልምዓት ሱታፌኦም ንኸዕዝዙ ውዳበኦም ከሐይሉ መዘኻኸሪ ቀረቡ

ነበርቲ ከተማ ጊንዳዕ ኣብ ዝሰላሰል ዘሎ መደባት ልምዓት ሱታፌኦም ከዕዝዙ ምእንቲ፡ ውዳቤኦም ከሐይሉን ከጸፍፉን ሓላፊ ፖለቲካዊ ጉዳያት ህግደፍ ኣብ ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ ኣቶ ዓምር ሓምድ ኣዘኻኺሩ።

ምስ ኣመሓደርቲ ከባቢ፣ ሓለፍቲ ጨናፍር ሚኒስትሪታት፡ ዓበይቲ ዓድን ሰራሕተኛታት መንግስትን ካልኦት ነበርትን ኣብ ዝገበሮርክብ፡ ኣቶ ዓምር፣ ውዳቤን ጥርናፈን ኣብ ምዕዋት መደባት ወኒ ምፍኳሉ ጠቒሱ፣ ኣብ'ዚ መዳይ'ዚ ኣመሓደርቲ ከባቢን መንእሰያትን ዕዙዝ ተራ ስለዘለዎም፡ ኣበርክቶኦም ክብ ከብሉ ተላቢዩ።

ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ ጊንዳዕ ኣቶ ዑመር ያሕያ ሓጂ ብወገኑ፡ማሕበራዊ ፍትሒ ንምንጋስ፡ መንግስቲ ኤርትራ ቀጻምነት ሰሪዑ ዝሰርሓሉ ዘሎ ወጥን ምፍኳሉ ጠቒሱ፣ ህዝቢ ኩሉ ዝሰላሰል መደባት ንረብሓኡን ረብሓ ሃገሩን ምፍኳሉ ተገንዚቡ ኣብ ምዕዋቱ ውዳቤታቱ ኣሐዪሉ ተሳቲፎኡ ከበርኽ ብምልባው፡ ኣመሓደርቲ ከባቢን መራሕቲ ጉጅለታትን ዝያዳ ሓላፍነት ስለዘለዎም ብዝወፈየት ክሰርሑ ጸዊዑ።

ተሳተፍቲ ብወገኖም፣ ንህዝቢ ዝተደደ ኣገልግሎት ክዛይድ፣ ብህዝባዊ ወፈራታት ዝሰላሰል ንጥፈታት ወጽኢቱ ኣብ ባይታ ደርአ ስለዘሎ ብዝለዓለ መልክዑ ክቕጽል ዝብሉን ካልኦትን ርእይቶታትን ለበዋታትን ኣቕሪቦም።

ዓዲ-ቐይሕ፡ ኣመሓደርቲ ከባቢ መደባት ልምዓት ንምዕዋት መሪሕ ተራ ክጻወቱ መዘኻኸሪ ቀረቡ

ኣብ ንኡስ ዞባ ዓዲ-ቐይሕ፡ ኣመሓደርቲ ከባቢ ምስ ህዝቢ ብዝለዎም ጥቡቕ ዝምድና፡ ኩነታት ህዝቢ ብምጽናዕ ክከታተሉን ኣብ ዝሰላሰል ልምዓታዊ መደባት መሪሕ ተራ ክጻወቱን፡ ኣመሓዳሪት ንኡስ ዞባ ኣቶ ብርሃ እያሱ ኣዘኻኺሩ።

ንጥፈታት ኣመሓደርቲ ከባቢን ጨናፍር ሚኒስትሪታትን ንምምዝጋም ኣብ ዝተኻየደ ኣኼባ ብመሰረት ዝቐረበ ጸብጻብ፡ ዋሕዲ መምህራን ዘለወን ሓደስቲ ኣብያተ-ትምህርቲ ክምልኣለን፡ ዋሕዲ ክፍሊታት ዘለወን ኣብያተ-ትምህርቲ ክሰራሓለን መደብ ተታሒዙ ከምዘሎ ተፈሊጡ።

ብዘይካ'ዚ፡ ኣብ'ቲ ኣኼባ ጸብጻብ ፖሊስን ኢሚግረሽንን ንኡስ ዞባ ዓዲ-ቐይሕ ክቐርብ እንከሎ፡ ብተሳተፍቲ ዘፈሕ ዘተ ተኻዪዱሉ።

ተሳተፍቲ ኣብ መወዳእታ፡ ሽግር ኣምቡላንስ ፍታሕ ክረኽብ፣ ከም ኡ'ውን ጽሬት ከተማ ንምሕላው ዕቱብ ምቅጽጻር ክግበር ዝብሉን ካልኦትን ርእይቶታት ኣቕሪቦም።

ሰንዓፈ፡ ተሳታፍነት ተመሃሮ ኣብ ትምህርቲ ንምሕያል ምትሕብባር ክዓቢ መዘኻኸሪ ቀረቡ

ተሳታፍነት ተመሃሮ ኣብ መኣዲ ትምህርቲ ንምሕያል፡ ምምሕዳራት ከባቢ፡ ኣካላት መንግስትን ግንባርን ከምኡ'ውን ወለድን ኣብያተ-ትምህርቲን ወሀድ ጻዕሪ ከምዘድሊ፡ ኩነታት ትምህርቲ ንኡስ ዞባ ሰንዓፈ ንምግምጋም ኣብ ዝተኻየደ ኣኼባ ተገሊጹ።

ኣብ'ቲ ሱፐርቫይዘራት፡ ርእሰ መምህራንን ካልኦት መኻርኽትን ዝተረኸብሉ ገምጋም፡ሓላፊ ጨንፈር ሚኒስትሪ ትምህርቲ ኣብቲ ንኡስ ዞባ ኣቶ በየነ ተስፋይ ኣብ ዘቕረቦ ጸብጻብ፡ ምቁራጽን ምድግጋይን ተመሃሮን መምህራን ኣብ ዓመተ-ትምህርቲ 2013/2014 ካብ ካብ ዝተራእዩን ክእለዩ ዝኾነሉ ዝተፈላለየ ጸገማት ምጉላፍ ጠቒሱ፡ ብዘይ ምኽንያት ትምህርቶም ዘቋርጹ ዘለዉ ተመሃሮ ከምዝቕጽሉ ንምግባር፡ ሓገዝ ወልድን መምህራንን ክዕዘዝ ጸዊዑ።

ንሱ ወሲኹ፡ ተሳታፍነት ተመሃሮ ክበርኽን መሰረሕ ምምሃርን ምስትምሃርን ክዕወትን ኣብ መንጎ ኣብያተ-ትምህርቲ፡ ሕብረተሰብን ኮሚቲ ኣብያተ-ትምህርቲን ጥቡቕ ዝምድና ክህሉ ብምዝኽኻር፡ ኣብ መሰረታዊ ኣገልግሎት ትምህርቲ ዝጸንሐ ሕጽረታት ንምምላእ ቀዳማይ ምድላው ተገይሩ ከምዘሎ ኣረዲኡ።

ሓላፊ ማሕበራዊ ኣገልግሎት ንኡስ ዞባ ሰንዓፈ ኣቶ ታደሰ ጠዓመ ብወገኑ፡ መንእሰያት ተመሃሮ ትምህርቲ መሰረት መጻኢኦም ምዃኑ ተረዲኦም ንቕሓቶምን ተገዳስነቶምን ንክበርኽ፡ ወለድን መምህራን ተወሃሂዶም ክሰርሑ ብምልባው፡ ህዝቢ ንመምህራን ኣብ ምሕጋዝ፡ ኣብያተ-ትምህርቲ ኣብ ምጽጋንን ቀጸሪ ኣብ ምስራሕን ዝገበሮ ዘሎ ኣበርክቶ ንሰቢት ትምህርቲ ዝድርኽ ሰናይ ተበግሶ ስለዝኾነ፡ ብዝለዓለ ክቕጽል ተላቢዩ።

ሓላፊ ስፖርትን ባህልን ዞባ ደቡብ ኣቶ ጸገ የውሃንስ ድማ፡ ወለዲ ንደቆም ናብ መኣዲ ትምህርቲ ምልኣኽ ጥራይ ዘይኮነ፡ ኩነታቶም ብምጽናዕ ክከታተሉ ተላቢዩ።

ኣብ መወዳእታ ተሳተፍቲ፡ ቀጽሪ ዘይብለን ኣብያተ-ትምህርቲ ክስራሓለን፡ ኣብ ገለ ኣብያተ-ትምህርቲ ዝርአ ዘሎ ሕጽረት መጻሕፍቲ ቅልጡፍ ፍታሕ ክግበረሉ፡ ምቁራጽ ተመሃሮ ካብ ትምህርቲ ንምግታእ ብኣካላት መንግስትን ኮሚቲ ትምህርትን ንጹስ ክግበር፡ ቅኑ ተመሃሮ ብሰፊሑ ክሰራሓሉ ዝብሉን ካልኦት ርእይቶታትን ኣቕሪቦም።

ኣብ ንኡስ ዞባ ሰንዓፈ፡ 28 መባእታ፡ 10 ማእከላይ ደረጃ፡ 4 ድማ ካልኣይ ደረጃ ኣብያተ-ትምህርቲ ኣለዋ።

መዓልታዊት ጋዜጣ

ኣሰናዳኢ

ሳምሶን ሃይለ
saha@zena.gov.er
ቍ.ስ 116266/201820(2220)

ም/ኣሰናዳኢ

ብንያም ፍስሃጽዮን
bife@zena.gov.er
ቍ.ስ 201820(2217)
ፋክስ፡ 127749 - ቍ.ሳ.ጶ. 247
hadas@zena.gov.er

ምዝርጋሕ ጋዜጣ

ቍ.ስ. 200454

ምልክታ

ቍ.ስ. 125013 - ቍ.ሳ.ጶ. 1284

ለይ-ኣውት

ኤደን ሃብተኣብ
ነብያት ጺጋይ
ሳምራዊት መለስ
ምስጋና ተዓገስ

ነበርቲ ሓጋዝ፡ ምሕጋዝ ስድራ ስውኣት ብዝለዓለ ክቕጽሉዎ ምዃኖም ገሊጾም

ነበርቲ ንኡስ ዞባ ሓጋዝ፡ ስድራ ስውኣት ንምሕጋዝን ንምሕብሓብን ብገዝዛዘበን ጉልበትን ዝገብርዎ ምድግጋፍ ብዝለዓለ ክቕጽሉዎ ምዃኖም፡ ብዛዕባ ንስድራ ስውኣት ክግበር ዘለዎ ደገፍ ንምዝታይ ኣብ ዝተቓነዐ ኣኼባ ገሊጾም።

ኣመሓዳሪት ንኡስ ዞባ ሓጋዝ ወይዘሮ ኣምና ሓጅ ኣብ ዘሰመዓቶ ቃል፡ ሰላምን ርግኣትን ዝዓሰሉ ሃገር ወኒንና ልምዓታዊ መደባት ኣብ ምዕዋትን መተባብርና ኣብ ምምሕያሽን እንርከብ ሳላ ስውኣት ከምዝኾነ ብምጥቃስ፡ ኑቶም ኣብ መንገና ዝርከቡ ስድራ ስውኣት ምሕጋዝን ኣብ ጎኖም ምዃንን ሓላፍነትን ግዴታን ከምዝኾነ ኣረዲኣ።

ኣመሓዳሪ ከተማ ሓጋዝ ኣቶ ተኽለሃይማኖት መሳኤል ብወገኑ፡ ኣብ'ቲ ንኡስ ዞባ ብሓፈሻ ኣብ ከተማ ሓጋዝ ድማ ብፍላይ ንስድራ ስውኣት ዝግበር ሓገዝ ምሕያል ይጽንሓለይ ዘይብዝሎ ዕዮ ምዃኑ ብምምልኻት፡ ኣብ መደባቶም ዝጸበየ ኣደኻሪ ተወሃሂቡዎ ብዝለዓለ ክሰርሓሉ ምዃኑ ኣብሪሁ።

ካብ ኮሚቲ ስድራ ስውኣት ኣቶ ፍጹም ሃይለን ሃለቃ መድሃኔ ኣስፍሃን ብወገኖም፡ ነበርቲ ከተማ ሓጋዝ ዝገብርዎ ሓገዝ፡ ኪኖ መተባብሮኦም ኣብ ምምሕያሽ ዝህልዎ ኣበርክቶ፡ ዝፈጥሮ ምትሕልላይን ምትሕቛቛፍን ከምዝዓቢ ጠቒሶም፡ ኑቲ መሰርሕ ንምዕዋት ነበርቲ ንኡስ ዞባ ሓጋዝ ኣበርክቶኦም ኣብ ኩሉ መዳያት ከዕዝዙ ኣዘኻኺሮም።

ኣብ'ቲ ኣጋጣሚ 21 ሰብ ጸጋ ነበርቲ ከተማ ሓጋዝ ነፍሲ-ወከፎም ን21 ስድራ ስውኣት ንሓደ ዓመት ክናብዩ ቃል ክኣትው እንከለው፡ ኣብ'ቲ እዋን'ቲ ንመናበዪ ስድራ ስውኣት ዝውዕል ልዕሊ 270 ሽሕ ናቕፋ ከምዝተዋጽአን ወከልቲ ኢሮና ሓቢሩ።

ብዘይካ'ዚ፡ ነበርቲ ምምሕዳራት ከባቢ ፋና፡ ዓድ-ፋካይ፡ ሓሸሻይ፡ ጎልያን ሸንጌን - ንኡስ ዞባ ሓጋዝ ገዛዝቡ ብምውጻእ ንስድራ ስውኣት ከምዝሓገዙ፡ ካብቶን ምምሕዳራት ከባቢ ዝጽሓፍ ሓበሬታ ኣመልኪቱ።

ሲንጋፖር - ካብ ሳልሳይ ዓለም ናብ ቀዳማይ ዓለም

መጽሓፍ “ካብ ሳልሳይ ዓለም ናብ ቀዳማይ ዓለም” (From Third World to First World) ብቐዳማይ ሚኒስተር ሲንጋፖር(1959-1990) ነበር ሊ. ኩዋን ዩ እያ ተጻሒፋ። ሲንጋፖር ከም ሃገር ክትቀውምን ናብዚ ሕጂ ዘላቶ ቀጠባዊ ምዕባለ ክትብጽሕን ብዙሕ ዝሓለፈቶ መድረኻት ከአ ተዘንቲ። ብዙሕ ቀጠባዊ ምዕባለን ፖለቲካዊ ኣቃውማን ጉጅለ ኤስያን'ውን ትትርኽ'ያ። ሊ. ኩዋን ዩ ነታ ቅድሚ ኣርባዕተ ዕቑድ ድኻን ብዓሌታዊ ግጭት ትሕመስን ዝነበረት ንእሽቶ ደሴት ግዝኣት ብሪጣንያ፡ ናብ ሓንቲ ሃብታምን ዘመናዊትን ዓባይ ከተማ ዝቐየረ መራሒ'ዩ። ሊ. ኩዋን ዩ ብ1954 “ፒፕልስ ኣክሽን ፓርቲ” ዝተባህለ ሰልፊ ብምምስራት ብ1959 ኣብ ዝተገብረ ምርጫ ኣብ መበል 35 ዓመት ዕድመኡ ናይ ፈለማ ቀዳማይ ሚኒስተር ናይታ ሃገር ኮይኑ ዝተመርጸ'ዩ። ኣገዳስነታ ተረዲእና ናባኹም ኑቡላ ኣለና - ሰናይ ንባብ፦

16 ክፋል

ትምህርቲ ካብ ጃፓን

ድሕሪ ካልኣይ ኩናት ዓለም፡ ገለ ውሑዳት ሳዕለዋይ ቀጻላ ሕብረተሰብ ጃፓን፡ ንጃፓን ብሓፈሻ ንመሓውራት ኢንዱስትራኣ ድማ ብፍላይ ክሃንጹዎ ወሰኑ። ብሰንኪ ኅባጢ ሓይሊ ኣመሪካ ኢዶም ኣይሃቡን። ቻይና፡ ኣብ ኩናት ኮርያ ምስ ኣተወት ኣመሪካ ኣብ ልዕሊ ጃፓን ዝነበራ ፖሊሲ ብምቕያር ነታ ሃገር ዳግማይ ክትሃንጻ ተበገሰት። መራሕቲ ጃፓን ዚ ዕድል ክጥቀሙሉ ከምዝለዎም ተረድኡ። ፈለማ ኣብ ኢንዱስትሪ ዓለቤ ሓጺን መራኽብ ተሽከርከርቲ፡ ፔትሮኬሚካላት፡ ጸኒሖም ኣብ ፍርያት ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ኣቑሑን ካሜራታትን ኣተኩሮም ሰርሑ። ኣብ መወዳእታ ድማ ኮምፒተራት ኣብ ምስራሕ ተጸምዱ።

ኣቡተን ብሉጻት ዝበዝሓ ናይ መንግስቲን ናይ ብሕቲን ትካላት ሳዕለዋይ ትምህርቲ ብሉጻት ተመሃሮ ክምልመሉ ጀመሩ። እቲ ኣብዘን ትካላት ትምህርቲ ተሳሒሉ ዝወጸ ዓቕሚ ሰብ ድማ መንገዲ ተኸፊትሉ ናብ ዝበረኸ ስልጣንን ምሕደራ ኮርፖረሽናትን ይኸይድ ነበረ። እዞም ኣመሓደርትን መራሕቲ ኮርፖረሽናት፡ ብብቕዓት ምስ ኣብ ዝኾነ ኩርናዕ ዓለም ዘሎ ክወዳደሩ ይኽእሉ። ይኹን'ምበር ተኣምራት ጃፓን ወጽኢት ስራሕ ናይቶም ኣብ ላዕሊ ዘለዉ ውሑዳት ጥራይ ኣይኮነን። ህዝቢ ጃፓን ባዕሉ ኑቲ ብሉጻት ከምዝሃቡ ዘማስከረ ስራሕ ዝሰርሐ'ዩ። ኣብዮናይ ደረጃ ብዝዋገደስ ሰብ ብሉጽ ዝኾውን ኣዝዩ ጻዕራም ምስ ዝኾውን ጥራይ እዩ። ጃፓናውያን ድማ ጻዕራማት እዮም።

ኣብ 1970ታት፡ ኣብ ከተማ ታካምጹ ዑደት ኣብ ዝፍጽመሉ ዝነበርኩ ኣጋጣሚ፡ ብሰራሖም ክሳብ ክንደይ ከምዝሕበኑ'የ ተዓዚበ። ንድራር ኣብ ዝኣተናዮ ሆቴል ሓደ ሳላሳታት ዝረገጸ ዝመስል ቀንዲ ከሻኒ ናይቲ ሆቴል፡ ጻዕዳ በኛ ኩዕን ወደዩ ጥባቡትን ቅልጣፈን ኣመታትራ ኣርኣየና። ኣዝዩ መሳጢ ምርኢት ነበረ። ብኸመይ ከምዝሰልጠነ ምስ ተወከስኩዎ፡ መጀመርያ ከም ተሓጋጋዚ ናይ ክሽነ ስራሕ፡ ብያቲ የጽሬ ድኻሽ ይቖርፍን ኣሕምልቲ ይቖርድድን ከምዝነበረ፡ ድሕሪ ሓሙሽተ ዓመት ከም ጁኒየር ከሻኒ (ኩክ) ከምዝተመረቐ፡ ዓሰርተ ዓመት ተጸብዩ ድማ ቀንዲ ከሻኒ ናይቲ ሆቴል ክኸውን ከምዝኸኣለ'ዩ ነጊሩኒ። ንሱ በዚ ሕቡን ነበረ። ኣብ ዝኣተወዎ ዓውዲ ትሑት ይኹን ዓቢ ብዝዋገደስ፡ ብሉጻት ክኾኑ'ዮም ዝጽዕሩ። ብስራሖም ዝሰምዖም ሓበንን ብሉጻት ናይ ምኳን ልዑል ህንጡይነትን ከኣ ልዑል ኣፍራይነት ንኽህልዎም ሓጊዙ። በዚ ከኣ ዳርጋ ኣብ ዘይብሉ ፍርያት ከፍርዩ ክኢሎም። ዝኾነት ካብ ኣህጉር ኤስያ ትውዳደርም ሃገር የላን። ዋላ'ውን ቻይና፡ ቬትናም፡ ኮርያ ወይ'ውን ደቡባዊ ምብራቕ ኤስያ። ንሶም ንባዕሎም ንዚእ ርእሶም ከም ፍሉያት ህዝቢ'ዮም ዝቖጽሩዋ።

ጃፓናውያን ዝደነቐ ብሉጽነት ኣለዎም። ኣዝዩ ፍሉይ ባህሊ'ውን ይውንኑ። ኣብ ሃንሕድሕዶም ተማላእነትን ስጡማትን'ዮም። ኣብ ጉጅለኣዊ ስራሕ እምብዛ ኣድማዕቲ'ዮም። ኣብ 1980ታት ንሓደ ናይ ምሕደራ ዳይረክተር ኩባንያ 'ኒቼሶ' ሸልማት እንዝበሉ ኣብ ዝነበርኩሉ ኣጋጣሚ፡ “ንሓደ ሲንጋፖራዊ ሰራሕተኛ፡ ምስ ሓደ ተመሳሳሊ ስራሕ ዝሰርሕ ጃፓናዊ ከመይ ተወዳድሮም?” ክብል ሓቲተዮ። ንኣፍራይነት ሲንጋፖራውያን 70 ማእታዊት ብምሃብ'ዩ መለሰለይ። እቲ ምኽንያት ከኣ፡ ጃፓናውያን ሰራሕተኛታት ዚያዳ ክእለት ስለዝወነኑ ነበረ። ብዘይካ'ዚ ሓደ ሰራሕተኛ ጃፓን ብዙሕ ዓይነት ክእለት ስለዝውንን ክተዓጻጸፍን ንዝኾነ ካልእ ስራሕ ቀልጢፉ ክመልኽን ኣይጸግሞን። ስራሕ ዘይፍንፍንን ዞብኩርን'ውን ይኾውን። ምሉእ ዕድመኻ ክትመሃርን ክትሰልጥንን ከምዝለካ ይፈልጡ'ዮም። ቴክኒሻናት፡ መራሕቲ ስራሕን ተቖጻጸርትን ሓመድ ክሕዙን ኣእዳዎም ክጸየቑን ድሉዋት'ዮም።

ካልእ ኒቲ ዳይረክተር ዘቕረብኩሉ ሕቶ፡ “ሲንጋፖራውያን ሰራሕተኛታት ናብ ደረጃ ጃፓናውያን ሰራሕተኛታት ንኽበጽሑ ክንደይ ዓመታት ይወስደሎም?” ዝብል ነበረ። ሻዒሕ ድሕሪ ምሕሳብ ከኣ “ካብ 10 ክሳብ 15 ዓመት” ክብል መለሰለይ። ጸቒጠ ብዙሓተትኩዎ ግና ሲንጋፖራውያን ሰራሕተኛታት ምሉእ ብምሉእ ከም ጃፓናውያን ክኾኑ ከምዘይክእሉ ሓበረኒ። ንሱ ዘቕረቦም ክልተ ምኽንያታት ድማ፡ ቀዳማይ ጃፓናውያን ሰራሕተኛታት ንሓደ ህጹጽ ኩነታት ኣጋጢምዎ ዝበኩረ መሳርሕቶም ክሸፍንሉ ይኽእሉ'ዮም። ሲንጋፖራውያን ሰራሕተኛታት ግና ነታ ናቶም ስራሕ ጥራይ እዮም ዝከታተሉ። እቲ ካልኣይ ምኽንያት ኢሉ ዘቕረቦ ድማ፡ ኣብ ሲንጋፖር ኣብ መንጎ ሓላፍን ተራን ንጹር ፍልልይ ምህላው'ዩ። እዚ ከኣ ናይ ብሪጣንያ ስርዓት ኣሰራርሓ'ዩ። ሓደ ካብ 'ፖሊቴክኒክ' ወይ ዩኒቨርሲቲ ናይ ዲግሪ ሰርቲፊኬት ሒዙ ዝመጸ ሰራሕተኛ፡ ናይ ኦፊሰር ደረጃ'ዩ ዝህልዎ። እዚ ግን ኣብ ጃፓን የለን።

ኣብ 1967፡ ኣብ ጃፓን ኣብ ዝበጻሕኩሉ እዋን ኣብ ትካል መስርሒ መራኽብ የኮሃማ በጺሐ ነይረ። ምክትል ፕረዚደንት እቲ ትካል ዶክቶር ሺንቶ ዝበሃል ክኢላን ብሉጽ መሃንድስን'ዩ ነይሩ። ከም ካልኦት ሰራሕተኛታት ናይቲ ኩባንያ ዩኒፎርም ለቢሱ'ዩ ጸኒሑኒ። ነፍሲ-ወከፍ ስራሕ ናይቲ ትካል ይፈልጦን ርእዩ ይህበሉን ድማ ነበረ።

ናብ ቤት ጽሕፈቱ ምስ ኣተና፡ ኣብ መንጎ ስርዓት ምሕደራ ጃፓንን ብሪጣንያን ዘሎ ፍልልይ እዩ ገሊጹለይ። ሓለፍቲ ትካላትን መሃንድሳትን ጃፓን፡ ኣብ ባይታ ብዮጉብራዊ ተመኩሮን ስራሕን'ዮም ዝጅምሩ። ቅድሚ ናብ ሓላፍነት ደይቦም ብኣድማዕነት ምምራሖም፡ ኑቶም ታሕተዎት ሰራሕተኛታት ክፈልጥዎምን ክርድእዎምን ኣለዎም። ሓለፍቲ ትካላት ብሪጣንያ ግን ኣብቲ ምንጻፍ ዝተደርዐ ቤት ጽሕፈቶም ኣራጢጦም፡ ኑቶም ሰራሕተኛታት ኣይበጽሕዎምን'ዮም። እዚ ድማ ንኣፍራይነትን ሞራልን ሰራሕተኛታት ጎዲኢ'ዩ።

ኣብ ግዜ ቅልውላው ኑዳዲ ማለት ኣብ 1973 ኣብ ጃፓን ዑደት ድሕሪ ምኽያደይ ድሕሪ ክልተ ዓመት ናብታ ሃገር ተመሊሰ ነይረ። ጃፓናውያን፡ ጸዓት ንምቑጣብ ብዝወሰድዎ ኣጠቓቕሚ ሰጉምቲ፡ ኣብ ነፍሲ-ወከፍ ኢንዱስትርያዊ ፍርያት ዝሃልኽ ዝነበረ ኑዳዲ ኣብ ምጉዳል ከምዝተዓወቱ ዝገልጽ ጽሑፍ ከኣ ኣንቢበ ነበርኩ። ኩሉ ኣብያተ ጽሕፈት መንግስትን መንግስታዊ ህንጻታትን ከምኡ'ውን ሆቴላት ዝህልኽዎ ጸዓት ኣጉዲሎሞ'የ ጸኒሖምኒ።

ንሲንጋፖር ምስ ተመለስኩ ንሱብ መዚ ቦርድ ህዝባዊ ኣገልግሎት፡ ጃፓናውያን ጸዓት ኣብ ምዕቃብ ብኸመይ ከምዝተዓወቱ ከጽንዑዎ ሓቲተዮም። ጃፓናውያን ኣብቲ ጉዳይ ክሳብ ክንደይ ዕቱባት ምንባሮም ካብቲ መጽናዕቲ ዝተረኸበ ሓበሬታ የመልክት። ብዕቱብ ስለዝሓዝዎ ድማ ጸገሞም ክፈትሕዎ ክኢሎም'የም። ኢንዱስትሪታት ህንጻ ንኣብነት፡ ብናይ ደገ መንደቓን ማሳኮትን ንዘጠፍእ ሙቐት ብምክልኻል ጸዓት ናይ ምዕቃብ ስጉምቲ ወሲደን። ኣፍረይቲ ትካላት፡ 'ኤየርኮንዲሽን'፡ ሙብራህትን መውዓዪ ማይን ዝኣመሰሉ ዘቤታዊ መሳርሒታት ዝህልኹዎ ጸዓት ኣጉደለን ብምስራሕ ንዝለኪ ኤለክትሪሲቲ ኣመሓይሸናኦ። ኣብ ኢንዱስትርያዊ መሳርሒታት ተመሳሳሊ ስጉምቲ ብምውሳድ፡ ነፍሲ ወከፍ ማሽን መጠን ዘህልኾ ጸዓት ከምዝርኢ ኮይኑ ተሰርሐ። መንግስቲ፡ ኑቶም ጸዓት ዝቖጥብ መሳርሒ ዝተኸሉ ቀረጽ ብምጉዳል ኣተባቢዖም። ጣንኬታት ብወኸን ንዕድጊ ሙቐት ዝዕቅብ መሳርሒታትን ካልእ ተመሳሳሊ መሳርሒታት ዝውዕልን ብትሑት መጠን ወለድ የለቅሓ ነበረ።

ኣብ 1978፡ ጃፓን ንምርምርን ሓበሬታን ምዕቃብ ጸዓት ንምዝርጋሕን ማእከል ዕቃብ ጸዓት መስረተት። ንሚኒስተራትና ካብ ጃፓን ክምሃሩን ኑቲ መስርሕ ብተመሳሳሊ መንገዲ ክጥቀምሉን ሓቲተዮም። ክንሰርሖ ከኣ ጀሚርና። ኩይኑ ግና ዋላ'ኳ ተጠቃሚት ኤለክትሪክሲቲ ክንጉድሎ እንተኽኣልና ኣይ ከም ጃፓንን!

ይቕጽል…

ኑማርያም የውሃንስ

ሚ/ሪ ሃገራዊ ልምዓት

ጥዑምዝጊ ተስፋይ

ካልኣይ ክፋል

ደርፍታት ሜዳ ብዓይኒ ሞያዊ

ገለ ካብ ጽባቐ ደርፍታት ገድሊ ብኣብኡት ምስ እንርኢ፡ ኣብ'ቲ ኣብ 1988 ብወዲ ትኹል (ስ ጥበበኛ ተኸለ ክፍለማርያም) ዝተደርፈ ፈጨወ፡ 'ብናይ ደርጊ ፈኸራ ንድሕሪት ነይምለሰ ሰውራ ኤርትራ' ዝብል ትሕዝቶ ዘለዋ፡ ዳርጋ ከሉ ህዝቢ ዝፈልጣን ዝሰምዓን ደርፊ፡ ብቤዝ ጊታርን ክራርን ትጽወት ኩይና፡ ናይ ኣድ ከበሮ እምበር ድራም ማሽን የብላን። እቲ ሰራሕ ሂወት ዘለዎ ስለ ዝኾኑ፡ ኣብ ልቢ ሰብ ዝኣቱ መልእኽቲ የመሓላልፍ። ናይ መሓመድ ዑስማን 'ዋህሮ' እትብል "ጂ ማይናር" ተባሂሉ ብዝጽውዕ ቅኒት እትጽወት ናይ ሕዳርብ ደርፊ'ውን፡ ፍልይ ዝበለ ኣተኣታትዋ'ዩ ዘለዋ። ኣብ ኢንትሮ (መእተዊ) ብኽልተ ዓይነት ኣካይዳ እያ ተሰሪሓ። እታ ኢንትሮ ብሳክስፎን ኩይና ፈለማ "ሌጋቶ" (ዝተኣሳሰረ ኣካይዳ) ተባሂሉ ብዝጽዋዕ እያ እትጽወት። ኣብ ካልኣይ ግዜ ግን 'ስተካቶ' (ዝተቖራረጸ ኣካይዳ) ኣለዋ። ኣብ ደርሰት መዚቃ፡ ሓደ ነገር ተጻዊቱ ንኻልኣይ ወይ ሳልሳይ ግዜ ክድገም እንተ ኾይኑ፡ ሰሓቢት ወይ ገላጺነት ክህልዎ ምእንቲ ገለ ለውጢ ክግበረሉ ከም ዘለዎ እዩ ዝኣመን። ከም ዘለዎ ዝድገም እንተ ድኣ ኩይኑ ግን ኣሰልካዪ እዩ ዝኸውን። ከም'ቲ ሰብ ብተፈጥሮኡ ሓድሽ ዝምስጦ ኣብ መዚቃ'ውን ለውጢ እናገበርካ ክትምስጦ ክትክእል ኣሎካ። ኣብ ደርፊ 'ውዛሾን' ኣደራርሳ ናይ መሳርሒ መዚቃ እውን ናቱ ማስርዕ ኣሎዎ። ፈለማ ጊታር ምስ ኣተወት ደሓር ከበሮ ትስዕብ። ቀጺላ ሳክሰፎን ምስ ኣተወት፡ ጸሪሓ ድማ ቤዝ ጊታር ትኣቱ። ብኸም'ዚ ድማ እናማዕበለን ክብ እናበለን ይኸይድ። ጊታር ኮርድስ ክጽወት ከሎ፡ ቤዝ ጊታር ድማ ብናይ ገዛእ ርእሱ ማስመር እዩ ዝኸይድ። ኣብ'ዚ ሳክሰፎን ኪቦርድ. . . ኾተን ቦታ ኣለወን። ኩሉ ነገር መመስርዑን ኣካይዳኡን ዝሓዘ'ዩ። ተደራሪበን ኣይኮናን እየን። እዚ ዘመልክቶ ብልሒ ናይ'ቲ ደራሲ መዚቃ እዩ። መሓመድ ዑስማን ደምጹ ስሒቡ ካዊሕ ክሕዞ ከሎ ከሉ ምስ'ቲ ካዊሕ ደምጺ ዘይገራፎ ወይ ዝሰጥም ጅሮ የሰምዕ። ድምጻዊ ካብ ፒች ወይ ቅኒት ኣይወጸእን እዩ። እዚ ከሉ ተደማሚሩ ነታ ደርፊ ጽባቐ የናጽፋ። ነርንት ድማ ይህልዋ። ከም'ዚ ዝኣመሰለ ኣደራርሳ ኣብ'ዚ ናይ ሎሚ ሰራሓትና ኣይንረኽቦን። ብልክዕ ከቦርድ መሎዲ እያ ትጻወት፣ ግን ተቐባሊ ከኣ ኣለወ። ኣብ'ቲ ባህላዊ ኣካይዳ ናይ መዚቃና ተሞርኪሱና ከቦርድ ሜሎዲ ምጽዋቱ ከም ቅቡል ክንወስዶ ንኽእል ኢና።

ኣብ መበዝሕትኡ ኣብ'ዚ እዋን ዘሎ ደርሰት እንተ ድኣ ርኢና፡ ንኣብኡት ደምጻዊ ይደርፍ'ሞ - ከቦርድ፡ ሳክሰፎንን ጊታርን ብሓደ ዓይነት ሜሎዲ ይቕበላኦ። ኣብ ኩሉ ደርፍታትና ኣይኮነንኩን ዝብል ዘለኹ። ግና ኣብ መበዝሕትኡ ደርፍታትና።

ኣዋንጀሎ እትብል ደርፊ እውን ካብ'ተን ኣብ ገድሊ ዝፈረያ ህቡባት ደርፍታት እያ። ብቐዓምነት ሰዒድ ዓብደላ፡ ካብ ፒች ኣይወጸእን እዩ። እቲ ካብ ፒች ዘይምውጻእ ሓደ ካብ'ቲ ብልጫ እዩ። 1355 ኣብ'ዚ ናይ ምዕቡል ቴክኖሎጂ እዋን፡ ካብ ቅኒት ቁሩብ ፍርስ ዝበለ ደምጺ፡ ኣብ ስቱድዮ ኣትዩ 'ፒች ኮሬክተር' ከስተኻኽሎ ይኽእል እዩ። እቲ ናይ ሜዳ ደርፍታት ግን ኩሉ "ላይቭ" (ቀጥታ) እዩ። ብዘይ ዝኾነ ሓገዝ ናይ ቴክኖሎጂ እዚም ንሰምዖም ዘለና ደርፍታት ክፈርዩ ምኽኣሎም ዓቢ ነገር እዩ። እዚ ኩሉ ደርፍታት ክደርፍዎ ከለዉ ዝፈርስ ደምጺ ኣይትረኽብን። ንጹርነትን ጣዕምን ናይ ኀሮሮኦምን እምብዛ እዩ ዘደንቕ። ምናልባት እቲ ቀጺሉ ዝኾነ ምንቅስቓስ ጠቒሙዎም ክኸውን ይኽእል። ሓደ ድምጻዊ እኹል ዝኾነ ኣካላዊ ምንቅስቓስ ዘይገብር ወይ ኣብ ፍቑዶ ባረት ክሰክር ዝሓድር እንተ ኾይኑ፡ ድምጹን ምስ ጥዕና ኣካላትና ዝተኣሳሰረ ስለ ዝኾነ ሃሲዩ እዩ። ኣብ ግዜ ገድሊ እዚ ብዘይምንባሩ ሓጊዙ ክኸውን ይኽእል እዩ። እቶም ሽጋራ ዝሰትዩ እውን ከም ዊንታኦም ኣይረኽቡን ነይሮም ክኾኑ ይኽእሉ። በዚ ይኹን በቲ፡ ካብ ቅኒት ከይወጽኡ ወይ ከይፈረሱ ብንጹርነት ክደርፉ ምኽኣሎም ካብ'ቲ ኣደናቒ ብልጫታት ናይ ሜዳ ደረፍቲ እዩ። ነቲ እዋንን ኩነታትን ንምዝጽጻር ደኣ'ምበር ቴክኖሎጂ ሕማቕ እዩ ኣይኮነንኩን ዝብል ዘለኹ። ብጋበኡ ኣጠቓቕማ ሃገሩትና እንተ ዓበናሉ ዘሰክፍ ኣይኮነን።

በዚ መዳይ ምስ እንርእዮ፡ 'ኣዋንጀሎ' ብግቡእ ኣብ ስቱድዮ ኣይተመልኣትን። ቤዝ ጊታር ናይ ገዛእ ርእሱ መስጢ ኣጻዋውታ ይጻወት። ምስኡ ድማ ፋምፋምን ዕልልታን ኣሎ። ብተወሳኺ እውን ኣብ መድረኽ ዝድረፍ ወይ ዝፍጠር ስለ ዝኾነ ሂወት ኣለወ። ኣሰራርዓኡን ኣካይዳኡን ብልጫ ኣለዎ። እዚ ክብል ከለኹ፡ ፍጹም ሃጓፋት የለን ማለተይ ኣይኮነን። ንኣብኡት ኣብ ኣመላልኣኡ ሃጓፋት ኣለዎ። ምስ'ቲ ዝነበረ ዓይነት መሳርሒ መዚቃን ቴክኖሎጅን ኣብ ስቱድዮ ዝተመልአ ብዘይ ምኻኑን ግን ብሉጽ ሰራሕ እዩ።

ሜዳ ንገዛእ ርእሱ ኩነታት ዝደረኾ ዝተፈላለየ መድረኻት ኣለዎ ክንብል ንኽእል። ብኡ መጠን ድማ ኣብ ደርፍታት ፍልልያት ክንርኢ ግድን እዩ። ንኣብኡት ኣብ ሻዱሻይ ወራር ዝፈረዩ ደርፍታት ምስ እንወዝዕ፡ ኣብ ኣመላልኣኦም ምስ'ቶም ክንጠቕሶም ዝጸናሕና ደርፍታት ምስ እነጻጽሮም ለጠቕ ዝበሉ ኩይኖም ንረኽቦም። ኣብ ሻድሻይ ወራር ገድላዊ ኩነታት ኣዝዩ ጽንኩር ብምንባሩ፡ እቲ ድኽመት ብርዳእ ምኽንያት ከም ዝተፈጥረ ትግንዘቡ። ብዓበኡ ግን ወላ'ውን ኣብ'ቲ ኣዋጣሪ እዋን መዚቃ ደው ዘይምባሉ ዘደንቕ እዩ። ኣብ ሻድሻይ ወራር መበዝሕትኡ ካብ'ቲ ደርፍታት ብኽራር ዝተደርሰ እዩ ነይሩ። ምስ'ቲ ኩሉ ጸገማት ግን ኣሰራርዓ መዚቃ ኣካይዳኡ ኣይሰሓተን። ንኣብኡት ናይ ዞማች 'ብደሆ'፡ ኤረትርያ ጥዑ ናይ ዑቕባጋብር ፊልማዊት ኣደ፡ ክንሰምዕ ንኽእል ኢና። እታ ፊልማዊት ኣደ እትብል ናይ ዑቕባጋብር ደርፊ ከም ዝማስለ ብክራርን ቤዝ ጊታርን እያ እትጽወት። ኣብ'ዛ ደርፊ እቲ ዝጠዓመ ነገር ድምጺ ናይቲ ናይ ኣድ ከበሮ እዩ። ድምጺ ናይ'ቲ ከበሮ 'ዳም' ዝብል ጥራይ ኣይኮነን። ኣብ'ቲ ድምጺ ውሽጣዊ ዝኾነ ፍሉይ መቐረት ዝሁብ ድምጺ ኣሎ። እቲ ከበሮ መን ሃሪሙዎ እንድዒ፡ ግን ክእለት ዘለዎ ኣተሃራርማ እዩ። ገለ ፍሉይ መቐረት ኣሎዎ። እዚ ንባዕሉ ካብ ኣደካ እትፈጥሮ ጸባቐን ጥበብን እዩ። ከም'ዚ ንፋዕ መዚቀኛ እንተበለ፡ ሃሪም ከበሮ እውን ንፋዕ እንድሕር ኩይኑ፡ ምስ ንፋዕ ደራሲ፡ ደምጻዊ. . . ተደማሚሮም ብሉጽ ፈጠራ ክፍጹ ይኽእሉ። እቲ ሰራሕ ብድራም ማሽን ተገይሩ ነይሩ እንተ ዝኸውን፡ ውሽጣዊ መቐረት ናይ'ቲ ከበሮ ኣይምተረኽበን።

ኣስመራ እትብል ናይ ደምጻዊት ኣልጋሽ (ኢንዳስትሪ) ደርፊ እውን፡ ምስ'ቲ ግዜ እንክትመዝና ፍልይ ዝበለ ኣመላልኣን ኣሰራርዓን እዩ ዘለዋ። ካብ'ቲ ኣብቲ እዋን ዝበረ ደርፍታት ወጺኢ ዝበለት ምኻና ቀልጢፍካ ኢኻ እተስተብህሎ። እቲ ኣጠቓቕማ መሳርሒ መዚቃ እውን ከምኡ። ናይ ፍሒራ 'ዓወት ቃልስና ብደምና' ኣብ ፈለማ ብዘሎ ድምጺ እዩ ዝጅምር፡ ደሓር ናብ ጓይላ ይኣቱ። እቲ ዝሓሉ ኣጀማምራኡ ምስ'ታ ደርፊ ምትእስሳር ኣለዎ። እዚ ከኣ ብመእተዊ ኣብሉ ምስቲ ዝሰዕብ ክፋል ናይታ ደርፊ ስለ ዝኣሳሰረካ ሩፍታን ባህታን ትረኽበሉ። ከም'ዚ ሕጂ ኣብ ሓያሎ ናይ ጓይላ ደርፍታት ኣብ መእተዊ ወይ ኢንትሮ ዝግበር ዘሎ ኣንፈቱ ዝሰሓተ ሰራሕ መዚቃ ዘይከኑ፡ ፈለማ ብፍሉይ ቅዲ፡ ወረ ሓደ ሓደ ግዜስ ምዕቡል ኣብ ጃዝ ገጹ ዝኸደ መእተዊ ትሰምዕ እሞ፡ ሃንደበት ከኣ ናብ ጓይላ ትሰገር ከም ሰማዒ ከኣ መዚቃዊ ወቓዒ የጋጥመካ ከም ሕጊ ናይ መዚቃ፡ ዝኾነ ደርሰት መዚቃ ኣብ መእተዊ፡ ኣብ ቀንዲ ትሕዝቶን ኣብ መዕጸውን ሰንሰለታዊ ምትእስሳርን ትርጉምን ዘለዎ ክኸውን ኣለዎ። ኣብ'ዛ 'ዓወት ቃልስና ብደምና' እትብል ናይ ፍሒራ ደርፊ፡ ናይ ኣደራርሳ ብልሒ ይንጸባረቕ። ተሓሲቡሉ ዝተሰርሐ ሰራሕ እዩ።

ኣብ'ታ 'ኤርትራዊት ኣደ' እትብል ናይ ጓል ኣንከረ ደርፊ እውን፡ እታ መእተዊት ምስ'ታ ደርፊ ምትእስሳርን ትርጉምን ኣለዋ። 'ወይናይ' እትብል ናይ ጓል ኣንከረ ደርፊ ኢንትሮ ብኦርጋን ትጀምር ኩይና፡ ድሕሪኡ ኩላቶም መሳርሒታት ይኣትው፡ ካብኡ ቀጺላ ድማ ደምጻዊት ትኣቱ። ኣብ ርእሲ'ዚ ባህርያዊ፡ ንጹርን ጽኑዩን ደምጺ ኣሎ። ደምጺ ወይ ቃና ናይ መበዝሕትኦም ደረፍቲ ሜዳ ጽባቐ ኣለዎ።

ብፍላይ ኣብ ስብራ ጓል ኣንከረ እተወጽኦ ደምጺ ከመይ እዩ?

ብቐንዱ ናይ ጓል ኣንከረ ደምጺ ንጹርን ሕቡሩ ዘጥፍፍን እዩ። ኣብ'ዛ ደርፊ እዚኣ ብፍላይ ኣብ ስብራ ዘሎ ኣዝዩ ላዕሊ ዝኾነ "pitch" (ቅኒት) እያ ብዘይገለ ጸገም ወይ ብዘይምፍራስ ትወጽኦ። ረጋሺ ዘይኮነ ባህታ ዝፈጥር ደምጺ እዩ። ገለገለ ደረፍቲ ላዕሊ ገጾም ክኸዱ ከለዉ፡ እቲ ደምጾም ናብ ምውጭጫ ገጹ ይኸይድ'ሞ ኣብ ክንዲ ባህታ ዝፈጥረልካ ይርብሸካ ወይ ይወግኣካ። ናይ ጓል ኣንከረ ግን ከምኡ ኣይኮነን። ብተፈጥሮ ደምጻ ብዘይ ገለ ጸገም ላዕሊ ክወጽእ ዝኽእል እዩ። ጽባቐ ደምጻን ኣደራርሳ ናይ'ቲ ደርፊን ተደሚሩ ከኣ ዘይሃስስ ሰራሕ ኩይኑ ይቕጽል።

ይቕጽል

ሩፍታ

መንሱር ናፍዕ

እታ ምኽሕቲ

መጸውዒ ስማ ኣስቴር'ዩ፡ ብሓፈሻዊ ኣገባብኣ ኣብ ኣዒንቲ ደቂ ተባዕትዮ ክትኣቱ ናይ ካልኢታት ግዜ ጥራይ'ዩ ዘድልያ። ኣመና ውዑይ ባህሪ ስለ ዘለዋ ኣብ ሓጺር ግዜ ምስ ሰባት ክትላለ ጸገም ኣይነበራን። ኣብ ኣካይዳኣ ኮነ ኣዘራርባኣ 'ህድኣት' ዝበሃል ኣምር የለን - ሾልቛ'ያ።

ዋላ'ኳ ዕድመኣ ካብ ርብዒ ዘመን ዝሓለፉ እንተዘይኮነ ምስ ብዙሓት ደቂ ተባዕትዮ ፍቕራዊ ዝምድና መስሪታ ዝተፈላለየት'ያ። መናውባህሪ'ዩ ዘለዋ። ዝተዓራረኸዋ ስለዘይትሰኽን ፍቕሪ ምምስራት ንዓኣ ስራሕ'ዩ። ተግባራ ኣተሓሳስባዋ ኣይፈልጥን። ዕድመ ንመልክዓ ብኣውዳት ዝወሃባ ክብሪ ካብ ኑቡሳ ከሎ ሜተራት ርሒቓ ክትኑበር ዝገበርዋ ረቓሒ'የም።

ኣብ ጸገም ከውድቓ ካብ ዝኽእል ወሳኔ ካብ ምውሳድ ተቖጢባ ኣይትፈልጥን። ሎሚ ትተሓጎስ እምበር ጽባሕ ኣብ ርእሳ የላን። ህይወታ ብዘይ ወርጹጻት ውሳኔታት ዘዕለቕለቐ ቀጽሪ'ዩ።

*

**

ንትምህርቲ ብዙምልከት ብዘፈትዎ ዓውዲ ማስትረይት ዲግሪ ኣለዋ። ሰብ ምግባር ሓደ ካብ ብኣቡት ዘጸውዖ ረቓሒታት'ዩ። ብፈሪሃ እግዚኣብሄር ዝተመልመለ ሓላፍነታዊ ሰብ'ዩ መንእሰይ ሰለሙን። ኣብ በዓልቲ ቤቱ ዘለዎ ኣኽብሮት ልዑል'ዩ። ኣብ ዝኾነ እዋን እሙን ክኸውን'ዩ ዝሕልን። ሰባት ብሓፈሻ በዓልቲ ቤቱ ደማ ብፍላይ ኣብ ልዕሊኡ እምነቶም ከጉድሉ ፍጹም ዘቕበሎ ኣይኮነን። በዚ ብሉጽ ጠባዩ ብቐረብቱ፡ ፈተውቱን ኣሰራሕቱን ልዑል ክብርን ዝናን ክረኽብ ገይርዎ'ዩ።

"ከስሕቶ'የ" ሓንሓኒት ኣስቴር። ምስ መሳርሕታን መሓዙኣን ዊንታ'ያ ተዕልል ነይራ። ከንፈራ ነኺሳ፡ ናይ ገጽ ቀርበታ የዕተረቶ ሓደገኛ ናይ ትምክሕቲ ስምዒት ኣብ ገጻ ተለጠፈ። ብዘኾነ ምኽንያት ተቐሪፉ ዝኣለ ስምዒት'ውን ኣይመስልን።

"ተስሕትዮ ኣይመስለንን።" ንስምዒት መሓዝኣ ፋዕራ ከይገበረት ግብረ መልሲ ሃበት ዊንታ።

"መሓዝቶ! ረሲዕክዮ ዲኺ? ኣስቴር እኳ'የ" ፈከረት። ብትዕቢት'ያ ትዛረብ ነይራ። ኣብ መልክዕ ልዑል ምትእምማን'ዩ ዘለዋ። ህይወት ንዓኣ መልክዐኛታት ዘይምቁላ ቀጽሪ'ያ። ኣእምሮኣ በዚ ኣተሓሳስባ ዝመላአ'ዩ።

"ንሱ'ውን እኳ ሰለሙን'ዩ። ቀዳማይ ነገር በዓል ሓዳር ምኻኑ ዘክሪ። ካልኣይ ከኣ ከምቶም ፈነስቲ ኣውዳት ኣይኮነን" ብዘዕባ

መሳርሕተን ሰለሙን ሓበሬታ ሃበታ። ንገለ ዓመታት ምስኡ ስለ ዝሰርሐት ባህርያቱ ዝጠፍኣ ኣይኮነን።

"ጸባቐይ ከም ዝሰዕር ርግጸኛ'የ። ንኽንደይ ሰብ ሓዳር ከም ዘሱሓትኩ መቑጸርቲ ትርስዕዮ ኣይብልን።" ብትዕቢት ዝተሰነየ ሰሓቕ ፈነወት።

"ጽብቐቲ ኣይኮንክን እብል የለኹን። ግና ሰለሙን ፍልይ ዝበለ ባህሪ'ዩ ዘለዎ። ካብ ኣሰራሕትና እቲ ዝተረረ ንሱ'ዩ። ማይ ሓቑንኪ ከይትተርፊ እዚ ጸወታ ብኣግኡ እንተቋረጽክዮ ይሓይሽ።" ዊንታ መጠንቀቕታ ዝመስል መልእኽቲ ኣመሓላለፈት።

"እሞ ኣስቴር ኣይኮንኩን። ክሳብ ዝደለኹዎ ግዜ ኣዚረ ከም ዝጥንጥኖ ርግጸኛ'የ።" ወሰኸት። ዋላ'ኳ ብንጹር ኣይትፍለጥ፡ እንተስ ምስ መሓዝኣ እንተስ ምስ ሰለሙን ህልኽ ይሕዛ ነበረ።

"ሕራይ በሊ የሳልጠልኪ" ሰናይ ዕድል ተመነየትላ። ኣብ ክንዲ ካብዚ ሓደገኛ ጸወታ ከተልግሳ ትፍትን መረቓ ምፍናው ልቦና ኣይኮነን። ግና ዓርኪ ሰብ ነቓዕ እንተዘይኮይኑ ነቓዕ'ዩ። ዊንታ'ውን ካብ ናይ ኣስቴር ዝፍለ ህይወት የብላን። ኣብ ፈቐዶ ለይታዊ ትልሂታት ምስኣ ዝዋንደረት'ያ።

"ክስለጥ'ዩ" ብምትእምማን ተዛረበት። ውሽጣ ግና ከም ኣዘራርባኣ ኣይነበረን። ቅድሚ ሎሚ ርእያቶ ዘይትፈልጥ ናይ ምጥርጣር ስምዒት ተጠቒዓ ነበረት። እዚ ግና ንዊንታ ከተርእያ ኣይደለየትን።

***

በዓልቲ ዓቕሊ'ያ። ዋላ'ውን ሕርር ኩምትር ትብል ሕማቕ ቃል ኣይትወጽን'ያ። ኩለንትንኣ ብሰቕታ ዝተዓበለለ'ያ ትዕገስቲ። ምስ ሰለሙን ተመርዕያ ሓዳር ካብ ትገብር ሳልሳይ ዓመታ ረጊጻ ነበረት። ምስኣ ዝተመርዓዋ ብውሑዱ ሓሓደ ከም ኡ'ውን ክልተ ወሊደን እየን። ነገር ጽሕፍቶ ግዲ ኮይኑ ግና ንሳ ቀልዓ ክትሓዝል ኣይበቐዐትን። ነዚ ከቢድ ጾር ተሰኪማ ግና ሕጉስቲ ማሲላ ትኸይድ። ወትሩ ንፈጣሪኣ ወላድ ክህባ ትጽሊ። ግና መዓልቱ ዘይኣኸለ ግዲ ኾይኑ ጸሎታ ኣይሰመረን።

ምስ በዓል ቤታ ሰለሙን ፍቕርን ምኽብባርን ስለዘለዋ ሳሕቲ'ያ ተሰተማስል። እዚ እውን በይና እምበር ኣብ ቅድሚ ሰባት ኣይኮነን። ከም ሰብ ዓቕላ ተጸንቂቑ ከተንጸርጽር ሰሚዐ ዝበል ብዘይ ምግናን ሓሳዊ'ዩ። ንኹሉ ኣብ ውሽጣ'ያ ትገብሮ።

ኣሸንኳይ ምስ ካልኦት ምስ በዓል ቤታ'ውን ብዛዕባ ወላድ ኣፋ ከፊታ ተዛሪባ ኣይትፈልጥን። በዓል

ቤታ ሕማቕ ከይሰምዖ ብምባል'ያ ዘይትዛረበሉ። ብቲ ንዓኣ ዝሰምዓ ሕማቕ ሓሰባ ኣይትፈልጥን'ያ።

****

ሕልና ናብ ዝመራሕኮ'ዩ። ሰናይ ሓሲብካ መገዲ የማን እንተተጠዊኻ መለለዪኻን መፍተዊኻን ይኸውን። ግናይ ሓሲብካ መገዲ ጸጋም ተመራሒኮ ከኣ ናብ ወዲቕካ ዘይትድሕነሉ ሃው ዝበለ ጸድፊ ክሰንደወካ ይኽእል።

ኣስቴር ንሕልንኣ ናብ ጸጋም ቃንያ'ያ ናብ ሰለሙን ተበጊሳ። ዕድል ግበሪ ኢልዋ ደማ ሰለሙን በይኑ ስለ ዝርኣየቶ ብውሽጣ ተሓጎሰት። ኣብ ሰርሖም ዝርከብ ቤት ሻሂ'ዩ ኔሩ። መብዝሕትኡ እዋን ምስ ሰባት ስለትርእዮ እቲ ኣጋጣሚ ከም ዓቢ ዕድል'ያ ጸብጺባቶ።

"ሰላም ሰለሙን ምሳኻ'ዶ ኮፍ ክብል" ኣብ ጥቕኡ ምስ በጽሐት ኢዳ ንሰላምታ ዘርጊሓ ብኣኽብሮት ጠየቐቶ። ገለ ክብድብድ ዝበለ ስምዒት ኣብ ውሽጣ ከም ብቱይ ክሰንድር ተፈለጦ።

"ሰላም ኣስቴር! ኮፍ በሊ" ዓጸፋታ መለሰ። ልክዕ'ዩ ከም ሰብ ከምኡ'ውን መሳርሕቲ መጠን ሌላ ኣለዎ። ግና ካብ ሰላምታ ዝሓልፍ ፍልጠት ኣብ መንጎኦም ኣይነበረን። ከምዚ ስለዝኾነ ከኣ ከይተገረመ ኣይተረፈን።

"እንታይ ደኣ በይንኻ?" ኮፍ ምስ በለት ዝበሎ'ዩ። ሓሳባታ ክትገብር እንተኾይኑ ከተዕልል ነይርዋ። ክትጋሸ ከምዚ ዝበላ ኣጥዕያ'ያ ተረዲኣ። ቅድሚ ሕጂ ኣውዳት እየም ከምዚ ዓይነት ጠባይ ዝርእይዎ ኔሮም። ሕጂ ግና ሰረገላ ብቅድሚት ፈረስ ንድሕሪት'ዩ ኮይንዎ።

"እ. . ." ዝምልሰላ ቃላት ከም ዝሰኣነ ሃንደበት ጠጠው በለ። ሃንደበት'ዩ ኮይንዎ። "እዞም ሻሂ መሳትይተይ ኣጋጣሚ ሰራሕ ረኺቦም" ናብ ገጻ ጠሚቱ መለሰ።

"በይንኻ ክትከውን ርእየካ ስለዘይፈልጥ'ዩ።" ኣብ ልዕሊኡ ተምሳጥ ንምፍጣር ቀመጽመጽ በለት። ብቕብዝርዝራ ንብዙሓት ከምዝጥሓለት ትዝክር'ያ።

"ከዝናግዕካ መጺአ'የ መጺአ።" ጉዕዝኣ ጀመረት።

"የቐንየለይ።" ክምስ ኣሰንዩ ኣመስገነ።

"ክዛረበካ ዝደሊ ነገር ኣሎ።"

"ናይ ድሓን?" ካብ ልቡ ሰንበደ ሰለሙን። ኣቀራርባ ኣስቴር ፍጹም ካብ ትጸብዩ ወጻኢ'ዩ ኮይንዎ። ካብ ሰላምታ ዝሓልፍ ፍሉይ ዝምድና ኣይጸንሖምን።

"እንታይ ደኣ ሰንቢድካ? ናይ ደሓን'ዩ።" ብሰንባድኡ ሰንባዲ'ኳ እንተነበረት፡ ውሕጥ ኣቢላ ተዛረበት። ዘይከም ካልኦት መልኣኽ ብቐለሉ ዝድፈር ኮይኑ ኣይጸንሓንን። ከምቲ

ዊንታ ዝበለታ ቁሩብ ከይከበዳ ኣይተረፈን። ግና ንኽብደቱን ፍኽሱቱን ኣመዛሚሳ ካብ ጸወታ ክትእለ ሓሳብ የብላን።

"ኣብ ሓሳበይ ዝለዘይጽንሐ'ዩ።" እንታይ ክትብሎ ከምዝደለየት ኣይፈለጠን። እንተወሓደ ንኽልተኦም ዘራኽብ መገዲ ከምዝይህሉ ግና ርግጸኛ ኾነ።

"ምሳኻ ገለ ዝምድና ክህልወኒ እደሊ ኣለኹ።" ብዘይሕፍረት ዝበሎቶ'ዩ። ክትሰኽፍ ከምዘዘበራ ትፈልጥ'ያ። እንተኾነ ስክፍታ ዓንቃፊ እምኒ'ዩ ንዓኣ።

"እዋእ,,,,," ንጹር ቓላት ክዛረብ ዓቕሚ ክሰእን ተፈለጦ። ደሓር ግና ኩነታት መኩብሮኡ ካብ ዘይምፍላጥ ዝበጽሐ ከይከውን ጠርጢሩ ብመጠኑ ክሃድእ ጀመረ። ብዙሓት ኣብ ጸጋመይቲ ኢዱ ተሰኪዓ ዝላ ቃል ኪዳን ዘዕስቱብዎላ ጎረዞ ከም ናይ ኣስቴር ዝመሳሰል ሕቶ ኣቕሪበናሉ'የን። ብበሁሩ ብዘይ ኣፍልጦ ንዘፍጥር ጌጋ ናይ ምጽዋርን ምቕባልን ክእለት ኣለዎ።

"ዘሰንበድኩኻ የብሉን።" ተኣማንነታ ክትዕቅብ ኑቲ ጉዳይ ኣቕሊላ ክትርእዮ ደለየት። ዋላ'ውን ብዓል ሓዳር ይኹን ጸባቕኣን ቀመጽመጻን ርእዩ ፍሽኽ ክብል'ዩ ኔሩ ትጽቢታ። እዚ ግን ኣብ ባይታ ኣይረኣየቶን።

"እወ ሓቅኺ ዘሰንበድ የብሉን። ግና ኣነ ብዓል ሓዳር'የ ኣስቴር።" ልዝብ ብምባል ርጡብ ዘረባ ሰንደወት። ተቐላጢፉ ስምዒታዊ ክኸውን ኣይመረጸን። መጀመርታ ዝዘይፈለጡቶ ክፍልጣ'ዩ መደቡ።

"ፈሊጠ ኣለኹ። እዛ ኣብ ኣጻብዕኻ ዘላ ካትም ርእየያ'የ።" ሓሊፉ ጸንሓቶ። ብኹሕሊ ንዝወቀበ ፈናጅል ኣዒንታ ሰለምለም ኣበለቶ። ርግጸኛ'ያ እዚ ሰለምለም'ዚ ንብዙሓት ኣጽዲፉ'ዩ። ሰለሙን'ውን ኣሰርም ክተስዕቦ'ዩ ድላያ።

"ይቕሬታ ኣስቴር። ምስ ዝኾነት ጓል ኣንስተይቲ ዝምድና ክህልወኒ በዓልቲ ቤተይ ስለዘይተፍቅድ ዚ ትብልዮ ዘለኺ ፍቓደኛ ኣይኮንኩን።" ብድፍረታ ሓሪቑ'ኳ እንተነበረ ቁጠዐኡ ውሒጡ ብህዱእ መንፈስ ተዛረባ። ሓቂ ይሓይሽ ጽብቕቲ ምኻና ኣይክሓደን። ግና ጽባቐኣ ንዓኣ እምበር ንዑኡ ምንም ከምዘይኮነ'ዩ ዝፈልጥ። ሓላል በዓልቲ ቤቱ ስለዘሎቶ ብካልኦት ሄዋናት ዘንባሁቕ ሰብ ኣይኮነን። ብበዓልቲ ቤቱ ዕጉብን ጽጉብን'ዩ።

"ተፈትየ ኣልካ ዲኻ ሰለሙን?" ቀለጭ በላ። ብዙሓት ከምዝዝበህገዋ'ውን ክትነግሮ ደለየት። ግና ኣይጉበረቶን። እቲ ዝተመኩሓትሉ ጉዳይ በዚ መልክዕ ክፈርስ ፍጹም ትጽግ ኣይኮነትን።

"ከምኡ ኣለ ኣይኮንኩን። በጃኺ ድሕሪ ሕጂ በዚ ጉዳይ ከይትዛረብኒ።" ጉዳፍዋ ተዓዘረ። ክንደኡ ምጽናሕ ናይ ጥዕና ኮይኑ ኣይተሰምዖን። ሰበብ ካብ ክእለየልካ ክትእለየሉ ይሓይሽ በሃሊ'ዩ።

"ከስሕቶ'የ።" ብትሕቲ መልሓሳ ሓንሓነት።

ይቕጽል

ኣልጋና ወልደማርያም

ኩርናዕ ካርቱን

ምልክታ

ዳሃብ ዳዊት - ቤተልሄም ታደሰ

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ደቀምሓረ

ከሳሲት ወ/ሮ ሰናይት ሃይለ ዘርይሁን ምስ ተኸሳሲ በዓል ቤተይ ኣቶ ተኽለ ነጋሲ ስብሓት ብናይ ሃገር ባህልን ልምድን ኣብ ዕለት 18/9/2005 ተመርዒና፡፡ 1 ቆልዓ ወሊድና፡፡ እንተኾነ እዚ ተኸሳሲ ናብ ወጻኢ ሃገር ምስ ከደ ንዓይን ንወደይን ንኣስታት 7 ዓመት ብግቡእ ክኣልየንን ከመሓድረንን ስለዘይከኣለ፡ ተኸሳሲ ን30/7/14 ነዚ ቀሪቡልካ ዘሎ ክሲ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ፡፡ ምስዘይትቐርብ ኣብ ዘየለኻሉ ኣድላይ ዘበለ ውሳነ ክወሃብ ምዃኑ ንሕብር፡፡

ዞባ ደቡብ መንደፈራ

ከሳሲ ኣቶ ሙሴ ገብረትንሳኤ ጸጋይ፡ ተኸሳሲ ኣቶ ዘርእሰናይ ኣስመላሽ ሃብቱ ኣቦኦም ዝሸጡለይ ገዛ ናብ ስመይ ይተሓላለፈለይ ስለዝበሉ፡ ካብ ተኸሰስቲ ዘርእሰናይ ኣስመላሽ ኣድራሻኡ ስለዘይፍለጥ ተጸዊዑ ን22/7/14 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡ ንተኸሰስቲ መጸዋዕታ ብቤ/ፍ ምስ ቀዳሕ ክሲ ይለኣኸሎም፡፡ ዝቃወም ሰብ ን22/7/14 ኣብ ቤ/ፍ 4ይ መጋባእያ ይቕረብ፡፡

ወ/ሮ ኤልሳ ኪሮስ ገ/ሂወት ምባል ተሪፉ፡ ኤልሳ ጌታቸው ተሰማ እንዳሻው ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን22/7/14 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ወ/ሮ መርሃዊት ጥዑም ጀናይ ምስ በዓል ቤተይ ኣቶ ምሕረትኣብ ተኽለየውሃንስ ኣስፍሃ ብዕለት 5/2/2007 ዓ.ም ቃልኪዳን ኣሲርና እንተኾነ ድሕሪ ሕጽኖት ካብ ወርሒ 4/2007 ክሳብ ሕጂ ኣበይ ከም ዘሎ ደሃይ ስለዘይብለይ ጥፉእ ምዃኑ ይረጋገጸለይ ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን22/7/14 ኣብ ቤ/ፍ 4ይ መጋባእያ ይቕረብ፡፡

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ማይናህዩግ

ወ/ሮ ትዕበ መጎስ ምስግና፡ በዓል ቤተይ ኣቶ ጸጋይ በየነ ወልደገሪማ ስለዝተሰውኡ፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 8 ደቅና ድማ ወረስቲ ምዃኖም ይረጋገጸሎም ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን6/8/14 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ቶኾምብያ

ኣቶ ደበሳይ መሓሪ ኣብርሃ፡ በዓልቲ ቤተይ ፍዮሪ ደበሳይ የማነ ስለዝሞተት፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 1 ወድና ድማ ወራሲ ምዃኑ ይረጋገጸሉ ስለዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን26/7/14 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ምልክታታት

ወ/ሮ መርየም መሓመድ ዝተፈቕደለን ናይ ኢንተርነት ካፈ ትካለን "ማለና ኢንተርነት ካፈ" (MALENA INTERNET CAFÉ) ተባሂሉ ክሰየመለን ስለዝሓተታ፡ እዚ ናይ ንግዲ ስም ቅድሚ ምምዝጋብና ዝቃወም ኣካል እንተሎ፡ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ ካብ ሕጋዊ ቤ/ፍ መኣገዲ የቕርብ፡፡ እንተዘይኮይኑ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እቲ ናይ ንግዲ ስም ከምንምዝግቦ ነፍልጥ፡፡

ክፍሊ ውሽጣዊ ንግዲ

ብስም እዝግሃሪያ ሃብተሚካኤል ማህደረ ዝተመዝገበ ቁ/ፍቓድ ዋኒን ASL00022242 ዝኾነ ኣብ ዞባ ማእከል ንኡስ ዞባ ማእከል ጎደና ዓዲ ኳላ ቁ/ገዛ --- ዝርከብ ናይ መሸጣ ሰፋይ ክዳውንቲ ትካለይ ንኣቶ ኪዳነ ኣብርሃ ተኽለ ካብ ዕለት 1/8/2013 ክሳብ 31/8/2016 ኣክርየዮ ስለዘለኹ፡ ዝቃወም ምስ ዝህሉ እዚ ምልክታ እዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ ሰላሳ መዓልቲ ስልጣን ንዘለዎ ንቤ/ፍ ተቓውምኡ የቕርብ፡፡ እንተዘይኮይኑ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እቲ ናይ ክራይ ውዕል ሕጋዊ ምዝገባ ከምዝፍጸመሉ ኣፍልጥ፡፡

ወ/ሮ እዝግሃርያ ሃብተሚካኤል

ብስም ነፍ/መስፍን በጋሸት እንግዳ፡ ዝተመዝገበ ምስክር ወረቐት (ሊብሬቶ) ቁ.111288 መወከሲ ቁጽሪ 119556 ዝፍለጥ፡ ኣብ ምም/ንኡስ ዞባ ገጀረት ዚፕ 171 ፕሎት 84 ፓርሰል 6Z ዝርከብ ስለዝጠፍኣኒ፡ ብዕዳ ሒዘዮ ወይ ረኺበዮ ዝብል እንተሎ፡ በዚ ዝስዕብ ቴሌፎን 07471273 ክሕብረኒ፡፡ እንተዘየለ ካብ ዝምልከቶ ኣካል መንግስቲ መተካእትኡ ክሓትት ምዃነይ የፍልጥ፡፡

ወ/ሮ ጸጋብርሃን መንገሻ
ብወኪለን ደበሳይ ገብርኤል ኤድሞንዶ

ብስም ወ/ሮ ክብነሽ ባህታ ወለላ፡ ዝተመዝገበ ኣብ ከተማ ዓዲ ኳላ ዝርከብ ቁ.ምስክር ወረቐት 410066 መወከሲ ቁ.410506 ስለዝጠፍኣኒ፡ ዝረኸቦ ወይ ብዕዳ ሒዘዮ ዝብል እንተሎ፡ ቁጽሪ ቴሌፎን 07112743 ክሕብረኒ፡፡ እንተዘይኮይኑ መተካእትኡ ክወሃበኒ ብትሕትና ይሓትት፡፡

ኣብርሁ በላይ

ምልክታ ውድድር ንብሉጻት ደርፍታት

ከም መቐጸልታ ናይቲ ኣብ ዝሓለፈ ፈስቲቫላት ክካየድ ዝጸንሐ ውድድራት ስነጥበብ፡ ኣብ ሃገራዊ ፈስቲቫል 2014 ውድድር ኣብ ዝሓለፉ ሰለስተ ዓመታት ናይ ዝፈረየ ደርፍታት ክካየድ እዩ፡፡ ኩሉኹም ካብ 21 ሰነ 2011 ክሳብ 20 ሰነ 2014 ደርፍታት ዘፍረኹም ስነ-ጥበበኛታትን ኣፍረይትን ደርፍታትኩም ክሳብ 25 ሓምለ 2014 ኣብ ዘሎ ግዜ፡ ንጨንፈር ምርምርን ሰነዳን ባህላዊ ጉዳያት ህግደፍ ከተረክቡ ንዕድም፡፡

ባህላዊ ጉዳያት ህግደፍ

ምልክታ ጨረታ

ትካል ኣስመራ ፍላወርስ ሓ.ዝ.ብ.ማ ነዚ ኣብ ታሕቲ ተዘርዚሩ ዘሎ ንብረት ብጨረታ ኣወዳዲሩ ክሸይጥ ስለዝደለየ፡ ግዱሳት ተጫረትቲ ይዕድም፡፡

1. ዝተፈላለየ ዓቐንን ቅርጽን ዘለዎ ሓጻውን
2. ዝገልገለት ትራክተር ምስ ሪሞርክዮን ማሕረሻን
3. ዝገልገለ ኮንተይነር፡ ናኣሽቱ ጀነሬተራትን ዲናሞታት ማይን
4. ኣቕሑት ኤለክትሪክን ኮምፒዩተርን
5. ዝተፈላለየ ዝገልገለ መሳርሒታት ሕርሻ፡ ድራውሊኮ (GI & PVC) ድሊፕ ላይን፡ ሞቶራይዝ መንጸጊ መድሃኒትን
6. ካልእ ዝተፈላለዩ ንብረት ማለት ዓባይ ሚዛን፡ ጎማታት መኪና፡ ቀጢን ሰልኪ፡ ካርቶናት፡ ፕላስቲክ መጠቕለሊ ዕምባባን ካልእን

እዚ ጨረታ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ንዓሰርተ ሓሙሽተ (15) መዓልታት ክፉት ኮይኑ ይጸንሕ፡፡ ንጽባሒቱ ተጫረትቲ ወይ ሕጋውያን ወከልቶም ኣብ ዝተረኽብሉ ልክዕ ሰዓት 10፡00 ቅ/ቀ ኣብ ናይ ሕርሻ ቦታ ማይሰርዋ ይኽፈት፡፡
- ተጫረትቲ ዝተሓደሰ ልቓንሳ ክቐርቡ ኣለዎም፡፡
- ተጫረትቲ ሃገራዊ ግቡኦም ዝፈጸሙ ወይ ዘይምልከቶም ክኾኑ ኣለዎም፡፡
- ተጫረትቲ ንመኽበሪ ጨረታ 50,000.00 (ሓምሳ ሽሕ) ብጥረ ገንዘብ የትሕዙ፡፡

ተዘርዚሩ ንዘሎ ንብረት ኣብ ናይ ሕርሻ ቦታ ማይሰርዋ (ጥቓ ማይሰርዋ መዘናግዒ ማእከል) ኣብ ናይ ስራሕ ሰዓታት ክረኦ ይከኣል፡፡ ዝርዝር ንብረት ዝሓዘ መጫረቲ ፎርም ካብ ኣብ ፊያት ዝርከብ ቤት ጽሕፈትና ክውሰድ ይከኣል፡፡
- ንዝያዳ ሓበሬታ ብቁ.ቴሌፎን 122356 ምውካስ ይከኣል፡፡

ትካልና ዝሓሸ ኣማራጺ እንተረኺቡ ነዚ ጨረታ ብኸፊሉ ወይ ብምሉኡ ናይ ምስራዝ መሰሉ ዝተሓለወ እዩ፡፡

ምልክታ

ባዚት ሓላፍነቱ ዝተወሰነ ናይ ብሕቲ ማሕበር በዞም ዝስዕቡ ኣባላት ማሕበር ቆይሙ ኣሎ፡፡

	ስም	ዜግነት	ኣድራሻ	ብርኪ
1.	ኣቶ ተኽለብርሃን ሃይለ ዓንደማርያም	ኤርትራዊ	ኣስመራ	300
2.	ኣቶ ዓንደብርሃን ሃይለ ዓንደማርያም	ኤርትራዊ	ኣስመራ	200
3.	ኣቶ ገብረመድህን ሃይለ ዓንደማርያም	ኤርትራዊ	ዓላ	200
4.	ኣቶ ሕድሩ ሃይለ ዓንደማርያም	ኤርትራዊ	ዓላ	300
			ድምር፡	1000

2. ስም ማሕበር ባዚት ሓ.ዝ.ብ.ማ እዩ፡፡
3.ማእከላይ ቤት ጽሕፈት ናይዚ ማሕበር ኣብ ዞባ ደቡብ ከባቢ ዓላ ኮይኑ ኣብ ኣድላይ እዋን ኣብ ኤርትራ ይኹን ኣብ ወጻኢ ሃገር ጨናፍር ቤት ጽሕፈታት ክኸፍት ይኽእል፡፡
4.ንግዳዊ ዕላማታት ማሕበር ከምዚ ዝስዕብ ይኸውን፡፡
   1. ሓፈሻዊ ናይ ሕርሻ ንጥፈታት
   2. መፍረ እንስሳታት
   3. መፍረ ደርሁ
   4. መሸጣ ውጽኢታት እንስሳታትን ዘጠቓልል ይኸውን፡፡
   5. ናይዚ ማሕበር ርእሰ ማል 700,000.00 (ሸውዓተ ሚእቲ ሽሕ ናቕፋ) ኮይኑ ናብ 100 ዝቑጸሩ ብርክታት ዝተመቕሉ ኮይኖም ዋጋ ሓደ ብርኪ 700.00 (ሸውዓተ ሚእቲ ናቕፋ) ይኸውን፡፡
   6. ኣቶ ሕድሩ ሃይለ ዓንደማርያም ንዘይተወሰነ እዋን ከም ኣካያዲ ስራሕ ኮይኑ ከገልግል ተሸይሙ ኣሎ፡፡
   7. እዚ ማሕበር ብስልጣን ኣባላት ክሳብ ዘይተወሰነ ብቐዋምነት ተመስሪቱ ኣሎ፡፡

ባዚት ሓዝብማ

NOTICE

Notice is hereby given to the public that "**SOLIP PRIVATE LIMITED COMPANY**" has been formed among the following members.

A) Shareholders

S/N	Name	Nationality	Address	No. of Shares	Value
1	Mr. Andeberhan Arefe	Eritrean	Akurdet	125	1,250,000
2	Mr. Aregay Asfeha	Eritrean	Akurdet	125	1,250,000
	Total			**250**	**2,500,000**

B)
The head office of the company will be in Akurdet and branch offices may be opened anywhere within and outside Eritrea.

C) The total paid up capital of the company is Nakfa two million and five hundred thousand (2,500,000.00) divided in to two hundred and fifty shares (250) of par value of Nakfa ten thousand (10,000.00 Nakfa) each.

D) The overall business purposes of the company shall be:

v To import and sale pesticides and agricultural tools and spare equipments to farmers to help them protect their farm from pests.

v To provide consultancy services to farmers and also conduct spray services to farmers farms.

v To engage in the business of import/export, commission agent or representation of manufacturer and traders, wholesale, and retail of related activities.

For and in the effective realization of its business objectives, the Company is empowered to:-

v To establish sales shops, administrative and sales organs necessary or the achievement of the company objectives

v To establish storage and related facilities

v To enter into all and whatever contract with any third parties and to participate in tenders for and in relation with its business objectives.

Generally to carry out any other activities related to its object and purposes or any profession or services connected with or ancillary to the general business of the company.

E) Mr. Aregay Asfeha is appointed as the general manager for unlimited period of time.

F) The period for which the company is established is unlimited.

SOLIP P.L.CO ሶሊፕ ሓ.ዝ.ብ.ማ

Vacancy Announcement

Orotta Hospital Private Service is looking for part time employees, who fullfil the following requirements

Position -- Secretary

Qualification ---------------------------------- Certificate In secretarial Science

and well skilled with computer application

Work Experience ----------------------------- One Year & above

Number --------------------------------------- One

N.B

1. Interested applicants who fulfill the above requirements could submit an application attached with their C.V and credentials to the administration office of Orotta Hospital private service.
2. Payment will be as per the scale of the private service.
3. Applicants should complete national service or should submit document of exemption.
4. This announcement is invalid after 10 working days from date of publishing in the local newspapers.

ብስራት ካብ ናሽናል ኮምፕዩተር ሰርቪስ NCS

ናሽናል ኮምፕዩተር ሰርቪስ NCS ብምኩራን መህሃራንን
ምቹእ መምሃሪ ክፍልታትን ነዞም ዝስዕቡ ስልጠናታት ኣዳሊናልኩም ኣሎና፣

- Microsoft office
- Graphics (Ulead, Print master, Adobe Photoshop.)
- Computer maintenance
- Computer network
- Accounting with Peachtree

ብሉጫና።
- ምቹእ ናይ መምሃሪ ክፍልታት
- ተወሳኺ ናይ ልምምድ ግዜ ንህብ
*ከምኡ ውን ስሉጥ ኣገልግሎት ኢንተርነት ኣሎና!!!

ምዝገባ ጀሚርና ኣለና
ብርትዓዊ ዋጋ ቦታ
ንምሓዝ ተቐዳደሙ!!

ኣድራሻና።- ማእከል ከተማ ጎኒ ቤት ጽሕፈት ፖስታ
ልዕሊ ኣክራ እንዳ ወርቂ
ጎደና 176-8 ቁ.ገዛ 5 ቁ.ተሌ. 126434 እዩ፣

Notice

Kidan and Abraham Private Limited Company is formed between the following Eritreans.

1. Names	Address	shares
Ato Abraham Ogbay Adhano	Saudi Arabia	250
Wro kidan Teklemichael Sereke	Asmara	250
	Total	500

2. Capital of the company is Nakfa 500,000 with a par value of Nakfa 1,000 for each share, all paid in cash and in kind.

3. Business purposes of the company are to engage in:-

-Import & Commission Agency.

-Sales of Building Materials and Agricultural Tools.

4. Address of the company is in Asmara and branches offices may be opened in Eritrean towns.

5. Wro Kidan Teklemichael is elected as manager of the company for unlimited time.

6. The company is formed for indefinite time.

Kidan & Abraham Plc

Eritrean Airlines
Gateway to Africa

ብስራት!!

መንገዲ ኣየር ኤርትራ ካብ ዕለት 14 ሓምለ 2014 ጀሚሩ ኣብ ልዕሊ ኣቐዲሙ ዝነበረ ናይ ረቡዕን ቀዳምን በረራ ብተወሳኺ ወትሩ ሰኑይ፣

ኣስመራ-ካርቱም-ኣስመራ

ተወሳኺ በረራ ከምዝጅምር ይሕብር።

ከምኡውን ካብ ዕለት 14 ሓምለ 2014 ጀሚሩ ወትሩ ሰኑይ

ኣስመራ-ጁባ-ኣስመራ

ሓድሽ በረራ ክጅምር ምዃኑ የበስር።

ተወሳኺ ሓበሬታ ኣብ ጎደና ሓርነት ካብ ዝርከብ ቤት ጽሕፈትና ብኣካል ወይ ብቑጽሪ ቴሌፎን 124111፥125500፥125501 ብምድዋል ወይ ብ ኢ-ሜይል reservations@eritreanairlines.com.er ወይ eralsales@eritreanairlines.com.er ክርከብ ከምዝኽእል ንሕብር።

Invitation for Bids
(RE-ADVERTISMENT)

The United Nations Development Programme (UNDP) invites **Local Car Maintenance** to indicate their interest in providing Competent Services

Bidders can obtain all necessary bid documents from the UNDP Admin office during office hours at 5, Hday Avenue (UN Compound) - Asmara.

Bid documents can be collected within 10 working days after first appears in News Papers.

Bidders shall submit copy of their renewed license.

The UNDP reserves the right to accept or reject any or all bids.

UNDP Office
Tel: 151166, Fax: 151081
P.O.Box 5366
Asmara.

ኢብራሂም ቸንትሮ ቦዲ ማሳጅ

ቦዲ ማሳጅ
ሳውና ባዝ ጠቓሚ ንቅርጥማትን ካልእ ቃንዛታትን
ከምኡ ውን ን ገጽ
ንደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኣንስትዮን
ብፍሉይ ን መርዓውቲ ከም ዘለና ብ ሓጎስ ነበስር
ኣድራሻና ማይ ጭሆት
ከባቢ ማይ ጥምቀት
ቴለፎን
08212483
07141808
ናይ ስራሕ መዓልቲታትና ካብ ሰኑይክሳብ ሰንበት

Ibrahim Body Massage
Sauna bath For Ladies
Sauna Bath For Males
For Couples On Their Wedding Ocassions
May Chehot
Adress Tele 0821248 Or 07141808 Around Ararat Restaurant

ምዕቃብ ክብርታትና ብኸመይ?

ዮሴፍ ሃይለማርያም

እዚ ዘለናዮ ግዜ ብዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን'ዩ ዝጽዋዕ። ብዘመነ ኮምፒዩተር ወይ ብዘመነ ዲጂታል'ውን ይጽዋዕ'ዩ። ንሕና ግን ብዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን ክንጽውዖ ኢና። እቲ ዝድለ'ውን በዮናይ ይጽዋዕ ዘይኮነ ነቲ ዘመን ፈሊጥካ ኣብ ረብሓኻ ምውዓል'ዩ።

ብዙሓት ናይዚ ግዜ ተመራመርቲ፡ ዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን ብጽላወኑ እቲ ዝሓየለ ዘመን ምዃኑ'ዩም ዝገልጹ። ብድሕሪ ሕጂ'ውን ልዕሊ'ዚ ንደቂ-ሰብ ክጸሉ ዝኽእል ዘመን ክመጽእ ከምዝይክእል ከኣ ይምጉቱ። ካብዚ ተበጊሶም ከኣ እዚ ዘመን ኣብዚ ግዜ'ዚ ይኹን ንመጻኢ ኣብ ሂወት ነፍሲ-ወከፍ ሰብ ነዕሪ ጽልዋ ከምዝተርፍ ይሕብሩ። ሕብረተሰብ - ብውልቂ ይኹን ብደረጃ ሃገር - በዚ ዘመን'ዚ ብጽቡቕ ይኹን ብሕማቕ ብዙሓየለ ክጽሎ ግድን ስለዝኾነውን ድማ፡ ነዚ ዘመን'ዚ ዝምክት ንቕሓትን ፍልጠትን ክህልዎም ከምዝግደዱ እዮም ክኢላታት ዝረድኡ። ምኽንያቱ፡ ብኣኻልልጻ ናይዞም ምሁራት፡ ንቕሓቱ ዘየበርኸ ሕብረተሰብ ብማዕበል ናይዚ ዘመን ክውሓጥ ስለዝኸእል'ዩ።

ኣብዚ ዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን ቀንዲ ተዋሳኢቲ መንእሰያት ኢና። ዘመን'ውን ብቐንዱ እዚ ናይ መንእሰያት ዘመን'ዩ። መንእሰያት ብትምህርቲን ምርምርን ዓቕሞም ዘሐየልሉ፡ ነቲ ብሓያል ጻዕሪ ቀዳሞት ተጋሪዱ ዘሎ ዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን ኣብ ረብሓኦም ከውዕልዎን ኣለዎም። ሎሚ ሳላ ዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን፡ ኣብ ዝሓጸረ ግዜ ካብን ናብን ዘድሊ ሓበሬታን መልእኽቲን ንምትሕልላፍ ተኻኢሉ ኣሎ። ብዘቐልጠፈ ዝለዓለ ደረጃ ምዕባለ ምርግጋጽን ንዘለውኻ ዕድላት ብዘቐልጠፈ መገዲ ኣብ ረብሓኻ ምውዓሎምን ተበቒዑ'ዩ። በዚ ከኣ ሕብረተሰባት ዝተቓለለ መነባብሮ ክሕልፉ ዕድል ረኺቦም ኣለው።

ኤርትራውያን መንእሰያት ኣብዚ ማዕበል ዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን ሓምቢስና ክንወጽእ እንተድኣ ኴንና፡ ኣቓዲምና ክንዓጥቆም ዝግብኣና ነገራት ኣለው። ካብኦም ብዙሓት እዃም ዝሰዕቡ ኣርባዕተ ምጥቃስ ይከኣል፦

1. ስድራቤታዊ ኣተኣላልያ፡ - ኩሉ ነገር ካብ ንእስነትካ'ዩ ዝጅምር። ኣብ ንእስነትካ ዝዘራእካዮ'ዩ ምሳኻ ዝዓብን ፍረ ኮይኑ እናተመገብካዮ ትነብር። ኣብ ግዜ ንእስነቱ ግቡእ ኣተዓባብያ ረኺቡ ዝተመልመለ መንእሰይ፡ ከምታ ድልዱል መሰረት ሒዛ ዝተሃንጸት ቤት ስለዝኾነ ብማዕበል ክናወጽን ብዘመጽኦ ውሒጅ ክወድቕን ኣይክእልን'ዩ። ስለዚ፡ መንእሰይ ካብ ንእስነቱ ኣትሒዙ ግቡእ ኣተዓባብያ ረኺቡ ክዓቢ ኣለዎ። እዮም ብቐዳማይ ደረጃ ሓላፍነት ተሰኪሞም ዘዕብይዎ ወለዲ ድማ ነዚ ተረዲኦም ብኹሉ ምሉእ ኮይኑ ንኽዓቢ ማለት ካብ ኣመጋግባኡ፡ ኣብ ትምህርቱ፡ ኣብ ማሕበራዊ ሂወቱን ካልእ ንጥፈታቱን ብግቡእ እናተኸናኸኑ ከዕብይዎ ግዴታኦም'ዩ። ኣካላውን ስነኣእምሮኣውን ጥዕንኡ ምሉእ ኮይኑ ዝዓበየ መንእሰይ ድማ፡ ንርእሱ ኮይኑ ንስድራቤቱን ንሃገሩን ከምዝኾነውን ዘካትዕ ኣይኮነን። ቀላሲ ምዕባለ ገዚእ ርእሱ ኮይኑ ከኣ ንኻልኦት ጽቡቕ ኣብነት ይኸውን። ንዘመጽዎ ሽግራት ከም ኣመጻጽኡኦም ክገጥመሉ ዝኽእል ብስለትን ርእሱምትእምማንን ስለዘህልዎ ከኣ ብማዕበል ዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን ኣይግፋዕን - ሓንቢሱ ድኣ ይወጽእ።

2. ክብርታት ሕብረተሰቡ፡ ነፍሲ-ወከፍ ሕብረተሰብ ናቱ ክብርታት ኣለዎ። ሓደ ሕብረተሰብ ቀጻልነቱ ከውሕስ ይኹን ዝረጋጥሞ ጽልዋታት በዓሁን ሓይሉን ክወጽእ እንተድኣ ኮይኑ ድማ፡ ክብርታቱ ክዕቅቦምን ናብ ዝቕጽል ወለዶ (መንእሰያት) ከሰጋግሮምን ይግባእ። ስለዚ፡ ሓደ መንእሰይ ኣብዚ ዘለናዮ ዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን ግቡእ ቦታኡን ተሳታፍነቱ ኣውሒሱ፡ ምስ'ዛ ብኽቱር ፍጥነት እትገዓዝ ዘላ ዓለምና ክጓዓዝ ዝኽእሎ ክብርታቱ ተኸቲሉ ዝዓበየ ክኸውን ኣለዎ። በዚ ከኣ ነቲ ብዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን ዝቐረበሉ ምርጫታት ኩሉ ግዜ ምስ ክብርታትና ዝቃዶ ደዩ ኣይኮነን ፈሊጡ ክገጥሞ የኽእሎ። እንተዘይኮይኑ፡ ክብርታት ሕብረተሰቡ ዘይፈልጥ መንእሰይ ብማዕበል ናይ'ዚ ዘመን ክውሓጥ ግዜ ኣይክወስደሉን'ዩ። ንኣብነት፡ ኣብ ወጻኢ ዝነብሩ ኤርትራውያን መንእሰያት ናብ ዓደም ብምምጻእ ደዩ ኣብ ዝተፈላለዩ ናይ ምትእኽኻብ ኣጋጣሚታት እናተረኸቡ ምስ ዓደም ዘለዎም ርክቦት ብቐጻሊ ከዕብይዎም ይርኣዩ ኣለው። እዚ ከኣ ኣብ ክብርታት ሕብረተሰቦም ዘለዎም ኣፍልጦ ንኸዕብዩን ብምዕባሪ ንኽርድኡን ስለዝሕግዞም ሓያል ኤርትራዊ ስነ-ኣእምሮኣዊ ኣቃውማ ንኽውንኑ ይሕግዞም ኣሎ። ኣብቲ ዝነብርዎ ሃገር ኣንጻር ክብርታቶም ንዘገጥሞም ማዕበል ኣብ ምግጣሞምን ኣብ ምምኻትን ይደግፎም ጥራይ ዘይኮነ ተሳታፍነቶም ኣብ ህጹትን ምዕባለን ሃገሮም ልዑል እኳም ከምዝኾነሉ'ዩም ዘካትዕ ኣይኮነን። ብተመሳሳሊ ኣብ ውሽጢ ሃገር ዘሎ ኤርትራዊ መንእሰይ'ውን ክብርታቱ ንምዕቃብ ዘካይዶ ዘሎ ጻዕሪ ውጽኢቱ ኣብ ምውሓስ ሃገርን ኣብ ምምኻት ውዲታት ተጻባእትን ተራእዩ ስለዝኾነ ዘርብ ኣይኮነን። ክብርታቱ ሳላ ዝዓቀበ ድማ'ዩ ኣብ ህንጻትን ምዕባለን ሃገር 'ቅድም ንሃገረይ' ኢሉ ብተወፋይነትን ብጅግንነቱን ዝዋሳእ ዘሎ።

ስለዚ፡ ኩልና ኤርትራውያን መንእሰያት ኣብዚ ዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን እጃም ክህልወና እንተድኣ ኮይኑ ክብርታትና ዝዓቀብና ክንከውን ይግባእ። ጎድኒ-ጎድኒ'ዚ፡ መንነትካ ምፍላጥ ንማዕበል ዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን እትገጥመሉ ካልእ መሳርሒ'ዩ። መንነትካ ምፍላጥ ማለት መንነት ሕብረተሰብካ ምፍላጥ ማለት ኮይኑ፡ ካብይ ከም ዝመጻእካን ናብይ ኢኻ ክትከይድ ዝደለ ዘሎ'ን ጽቡቕ ኣፍልጦ ምህላው'ዩ። ካብይ ከምዝመጻ ዘይፈልጥ ሰብ ናበይ ከምዝኸይድ'ውን ኣይፈልጥን'ዩ። ናበይ ከምዝኸይድ ዘይፈልጥ ድማ ኣብይ በጺሑ - ተዓዊቱ ደዩ ኣይተዓወተን - ስለዘይፈልጥ መቐረት ዘለዎ ሂወት ክሕልፍ ኣይክእልን'ዩ። ስለዚ፡ ጉዕዞ ቅድሚ ምጅማርካ ካበይ መጺእካ ናበይከ ከምእትኸይድ ምፍላጥ መሰረታዊ ነገር'ዩ። መንእሰያት ኤርትራ ድማ ነዚ ኾይሕናሉ'ኳ እንተለና፡ ንዚያዳ ጸላውነትን ንቕሓትን ግን ሕጂ'ውን ኣብ ምዕቃብ ክብርታትና ክንሕይልን ከም ሕብረተሰብ ዝለና ታሪኽ ይኹን መንነትና ብግቡእ ኣብ ምፍላጥ ክንበርትዕን ግቡእ'ዩ። በዚ ድማ ብማዕበል ዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን ከይተውሓጥና ጸላውነትና ክንዕዝዝ ይኽእል።

3. ሓድነትን ፍቕርን፦ ምስ ኑብሱ ይኹን ምስ ብጾቱ ሓድነትን ፍቕርን ዘይብሉ መንእሰይ ምስ ማዕበል ዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን ምስ ገጠመ ክሰዓር ግድን'ዩ። ስለዚ፡ ኣብዚ ዘመን እዚ ንሓደ ዕላማ እናመረሽና ሓድነትን ፍቕርን ማእገርና ክኾና ኣለወና። ምኽንያቱ፡ ሓድነትን ፍቕርን ኣብ ዘለዎ'ዩ ጅግንነት ዝሃሉ። እቲ ምንታይ ጅግንነት ብዘይ ሓድነትን ፍቕርን ኣይመጽእን'ዩ። ንሕና መንእሰያት ኤርትራ ድማ ከምቶም ሓድነትን ፍቕርን ተቐሊቶም ሃገር ዘምጽኡ ዝሓለፉ መንእሰያት ኣሕዋትናን ኣሓትናን፡ ሃገርናን ኑብስናን ንምህናጽ ኣብ እንንብሮ ዘለና ጉዕዞ ሓድነትን ፍቕርን ተቐሊቲና ክንንጉዓዝ'ዩ ዘለና። ኣብ መንገና ሓድነትን ፍቕርን እንተድኣ ተላቢስና ድማ፡ ንዘመጽእ ማዕበል ዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን ብውልቂ ይኹን ብእኩብ ክንገጥሞ ንኽእል ጥራይ ዘይኮነ፡ ኣብ ረብሓና ከውዕሎ'ውን ኣይክእግመናን'ዩ።

4. ትምህርቲ፦ ዘለናዮ ዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን ብትምህርቲ'ዩ ተበጺሑ - ባዕሉ ዝመጸ ዘመን ኣይኮነን። ቡዮም ንግዜኦም ብጽቡቕ ዝተጠቕምሉ መንእሰያት መጺኦ። ነዚ ዘመን ንመጻኢ ሐዚሞ ዝቐጽሉ'ውን እዮም ብትምህርቲ ዝጸገቡ መንእሰያት'ዮም ክኾኑ። ትምህርቲ ዘይጸገቡ መንእሰያት ግን ኣብዚ ማዕበል ዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን ቀዳማይ ኢድ ክህልዎም ኣይክእልን። ናይ ለውጢ ሃዋርያት ክኾኑን ንቕድሚት ክውንጨፉን ዓቕሚ ኣይህልዎምን። ስለዚ፡ ትምህርቲ መሳርሒ ዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን ስለዝኾነ መንእሰያት እኹል ፍልጠት (ትምህርቲ) ክንቀስም ኣማራጺ ዘይብሉ'ዩ። ብዘይ ፍልጠት እንዋሰኦ እንኽእል ቦታን ዓውዲን የብልናን። መንእሰያት እዮም ነቲ ዝጠዘሐ ኣካል ሕብረተሰብ እነቕውም ከም ምዃና፡ ብትምህርቲ ዝጸገብና ምስ እንኸውን ብእኡ መጠን ተራና ዝሓየለ ይኸውን። ተጠቀምቲ ዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን ክንከውን ብቐዓት ነጥሪ።

5. ሃገራውነት፦ ሓደ ኤርትራዊ መንእሰይ ብዘይ ሃገር ዝም ክንጠቕሶም ዝጸናሕና ኣርባዕተ ነጥብታት ክውንን ኣይክእልን'ዩ። ሃገር እንተላ ጥራይ'ዩ ግቡእ ተኸሲኩሱ ክዓብ፡ ክብርታቱ ክዕቅብ፡ ሓድነቱን ፍቕሩ ከይልድል ዝለዓለ ዕድል ትምህርቲ ድማ ክረክበን ዝኽእል። ብዘይ ሃገር ግን ክብረት ስለዘየሉ፡ ተጻቒጡ'ዩ ዝነብር። ብዘይ ሃገር ክብረት ከምዘየለ ኤርትራውያን መንእሰያት ኣንዳዕዲዕና ንፈልጦ ኢና። ሃገራውያን እንኸውን ድማ በዚ ምኽንያት ኢና። ሃገራዊ ምዃን ማለት ሃገርካ ምፍቃርን ንዓደይ በሃሊ ምዃንን ማለት'ዩ። ብዘይ ሃገራውነት፡ ኣብዛ ሓሶት ሓቂ መሲሉ ዝርኣየላ ዘሎ ዓለም መንነትካ ዓቂብካ ክትነብር ኣጸጋሚ'ዩ። ስለዚ፡ ንሃገሩ ዘፍቅርን ንዓደይ ዘይብልን መንእሰይ ብማዕበል ዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን ክውሓጥ ግድን'ዩ ስለዝኾነ፣ ቡዮም ንመንነትና ዝብልሉ ብመራኸብታት ቴክኖሎጂ መዓልታዊ ዝዝርግሑ ናይ ሓሶት ወረታት ኣንፈትና ከይሽሕት፡ ሃገራውነትና ዝበረኸ ክኸውን ይግባእ። ንሓሶት'ውን ንቕሓት ስለዝምክቶ፡ ሃገራውነቱ ዘበረኸን ብዛዕባ ሃገርና ንቕሓትና ዝዓበየን ምስ እንኸውን ብሓሶት ኣይታለንን ጅሆ ስነ-ኣእምሮኣዊ ኩናት ድማ ኣይንኸውንን።

ንምጥቕላል፡ መንእሰያት ኤርትራ ተረኺብቲ ሕድሪ ኢና። ብሕድሪ ዝመጸት ሃገር ስለዝሎትና፡ ነዛ ሃገር ሕድሪ'ዚኣ ምዕቃባን ምምዕባላን ሓላፍነትና'ዩ። ነዚ ሓላፍነት'ዚ ኣብ ምዕራፉ ከነብጽሖ እንተድኣ ኴንና ግን ኣብ ማዕበል ዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን ከም ዘለና ተረዲእና፡ ብእኡ ንኸይንውሓጥ ዝም ኣብ ላዕሊ ዝጠቐስናዮም ዕጥቅታት ክንዓጥቕ ይግባእ። ማዕበል ዘመነ ሓበሬታን መራኸብታት ቴክኖሎጂን'ውን ሓንቢሱ ንዘኽእል መሳልል ቅልጡፍ ምዕባለ'ዩ።

ደብዳበታት ኣንበብቲ

ፍናን መሓሪ

ብዓይኒ ኣታዊ ጥራይ ክጥምቱዎ ኣይግባእን

ኣብ ዝሓለፈ ሕታም ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ፥ ዓምዲ ደብዳበታት ኣንበብቲ ጸሓፍቲ ደማንዳ ንዝሓተቶ እምብዛ ዝተጋነነ መጠን ገንዘብ ዘምልከት ርእይቶ ኣንቢበ፤ ከምቲ ዝተጠቕሶ እቲ ዝሕተት ዋጋ ፍጹም ቅጥዒ ዘይብሉ'ዩ። ኣብ ርእሲ'ዚ ግና፡ ገለ ጸሓፍቲ ደማንዳ'ውን ብኹምራ ቃላት ዘለ ነገር ብምፍጣር ንንእሸቶ ነገር ከተዓብዩ ዘይተዓዘበና ኣይኮንናን። ብሰንኩ ብዕርቂ ክፍታሕ ዝኽእል ነገር ተዛሪሩ፥ ኣሕዋት ናብ ቤት ፍርዲ ክመላለሱ ይረኣዩ'ዮም።

በዓል ጉዳይ ብቐቢሉን ዘይቅቡሉን ምኽንያት ናብ ጸሓፍቲ ደማንዳ ክኸይድ ንቡር'ዩ። የግዳስ ጸሓፍቲ ደማንዳ ከም ናይ ሕጊ ኣማኸርቲ መጠን ንበዓል ጉዳይ ዝሓሸ መንገዲ ክሕብሩዎ ሓላፍነቶም እዩ። እንተደኣ በዓል ጉዳይ ዝሓጸ ነገር ንሓፋሽ ዘኖርብሕ ኮይኑ ድማ፥ ኣይፋልካን ክብሉዎ ይግባእ። በዓል ጉዳይ ክሽሰስ'ዩ ጥራይ ስለዝበሉ፥ ነቲ ዕድል ብዓይኒ ኣታዊ ብምጥማት ተቐዳዲምካ ክሲ ምጽሓፍ ከኣ፥ ሱዑምግባራዊ ኣብ ርእሲ ዘይምዃኑ፥ ዘተዓዘዘበ'ውን እዩ።

ብልምዲ ዝኾነ ናብ ጸሓፍቲ ደማንዳ ከይዱ ጉዳዩ ከየጽሓፈ ዝወጽአ በዓል ጉዳይ ርእየ ኣይፈልጥን። እቲ ጉዳይ ደዐበ ይንኣስ ብዘየገድስ፥ ተጸሒፉ ናብ ፖሊስ ወይ ቤት ፍርዲ ወይ ካልእ ዝምልከቶ ወገን ክቐርብ ኣለዎ። እዚ ድማ ኣጉዑብ ኣይመስለንን። ምኽንያቱ ኩሉ ናብ ጸሓፍቲ ደማንዳ ዝመጽእ ሰብ ቅሉዕ ኣይኮነን። በዓሊ ከሎ ተበዓሊ ክመስል ወይ'ውን ሰኣን ኣፍልጦ ደማንዳ ዘጽሕፍ ብዙሕ'ዩ። ኣብ ከምዚ ኩነታት እምበኣር ጸሓፍቲ ደማንዳ ነቲ ኣጋጣሚ ብዓይኒ ኣታዊ ኣብ ክንዲ ምርኣይ፥ ነቲ ጉዳይ ናብ ዝሓሸ ኣንፈት ብምእላይ ሞያዊ ሓላፍነቶም ክልዕሉ'ዩ ትጽቢት ዝግበረሎም።

በርሀ ተስፉይ - ኣስመራ

ካብ ሓሚምካ ሕክምና፡ ተኸላኺልካ ጥዕና!

ዝጠዘሐ ሰብ ምስ ሓመመ ናብ ሕክምና ክኸይ ደኣምበር፡ ከይሓመመ ንምክልኻሉ ክሰርሕ ኣይረኣን። ሓደ ካብ ናይ ምክልኻል ኣገባብት ድማ ጽሬት ምሕላው'ዩ። ወዲ ሰብ ናይ ነብሱ፥ ዝበልዖ መግቢን ኣከባቢኡን ጽሬት እንድሕር ሓልዩ፥ ንኹሓምም ዘሎ ተኽእሎ ኣዝዩ ጸቢብ'ዩ። ከምቲ "ካብ ሓሚምካ ሕክምና ተኸላኺልካ ጥዕና" ዝተባህለ፥ ንዝኾነ ሕማም ካብ ክትፍወሶ ክትከላኸሎ ዝሓሸን ዝቐለለን እዩ። ብመንጽር ወጻኢታቱ እንተርኢናዮ'ውን ንምክልኻሉ እንገብሮ ወጻኢ ዳርጋ የለን።

እዚ ብጥዑይ እንስርሓሉ ግን ክንደይ ኢና? እዛ ወቕቢቲ ከተማና ኣስመራ ጽሬታ ንኽሕሎ እጃምና ንገብር ዲና? ኣብ ከባቢኣም ንጥዕና ጉድኣቲ ዝኾኑ ርስሓት እናረኣዩ ከምዘይምልከቶም ዝሰዓቡ፥ ካልእስ ይትረፍ ኣፍደገ ገዛኦም ዘጽርዩ ተቐማጦ ውሑዳት ኣይኮኑን። እዚ ብጉዳኡ ጠንቂ ዝተፈላለዩ ሕማማት ኣብ ርእሲ ምዃኑ ንመልክዕ ከተማና'ውን ዘኽፍኡ እዩ። ስለዚ ጽሬት ኣከባቢ ምሕላው ንዝተወሰኑ ሰባት ዝገደፍ ዕማም ስለዘይኮነ፥ ኩላትና እጃምና ነበርክት።

ኢንስፔክተር ተኸለኣብ ኢያቄም - ምምሕ/ ዕ/ሓሙስ

ሰኣን ሊኬቶ ምግባር!

ኣብ ኣስመራ ከባቢ ፎርቶ ክልተ ዓበይቲ ናይ ማይ ባኮታት ኣለዋ። እዘን ባኮታት ብፍላይ እቲ ብቐጥታ ብቡምባ ዝዕደል ማይ ከቋርጽ ከሎ ከም መሐለውታ ኮይነን ዘገልግላ እየን። ንሰኡ ተባሂሉ ድማ ዘድሊ መሳለጥያ'ዩ ተሰሪሑለን። ማይ ብሓፈሻ ናይ ባኮ ማይ ከኣ ብፍላይ ሓደጋ ከየስዕበን ጽሬቱ ዝተሓለወ መታን ክኸውን፥ ግቡእ መኽደኒ ከምዘድልዮ ኩላትና እንሰማምዓሉ ይመስለኒ። መኽደኒ ናይዘን ባኮታት ብግቡእ ዘየሰርሕ ምዃኑ ድማ'ዩ ነዚ ርእይቶ ክጽሕፍ ደሪኸኒ።

ኣብ ዝሓለፈ ሰሙን ንፎርቶ ክድይብ ከለኹ ዝተዓዘብኩዎ እዩ። ሓደ ኣብ ዕስራታት ዝርከብ መንእሰይ ኣብ ሓንቲ ካብተን ባኮታት ደይቡ ባህ ዘይብል ነገር ክገብር ምስተዓዘብኩ ዓገብ ንኽብሎ ናብቲ ባኮ ገጸይ ቀረብኩ። ንሱ ካብ ልዕሊ'ቲ ባኮ'ኳ እንተወረደ፥ ካልእ መንእሰይ ግን ኣብ ወሸጢ'ቲ ባኮ ይሕምብስ ምህላዉ ፈሊጠ። ፈለማ ክኣምን ኣይከኣልኩን። ጸኒሑ ግን ሓደ በጽሒ ልክዕ ከምታ ኣደኡ ዝወለደቶ - ጥራይ ነብሱ ካብቲ ባኮ ምስወጸ ናይ ብሓቂ'የ ሰምቢደ።

እዚ ከምዚ ዝኣመሰለ ፍጻሜ ብተደጋጋሚ ዚጋጥም ተርእዮ ምዃኑ በቲ ከባቢ ዝሓልፉ ዝበጽሑ ሰባት ኣዕሊሎምኒ። ምክትታል እንድሕር ዘይተገይሩሉ ድማ ኣብ ልዕሊ ሂወት ክስዕቦ ዝኽእል ሓደጋ ካብ ማንም ዝተኸወለ ኣይኮነን። ንምንታይ እዘን ባኮታት ዘመሓድር ኣካል መኽደኒኤን ብግቡእ ደሰርሕ ከምዝኾነ ኣይፈልጥን ደዩ ኮይኑ? ብሰበቡ ዝሕተትከ መን'ዩ? ስለዚ ሰኣን ልኬቶ ምግባር ብዙሕ ሕማቕ ነገር ኪጋጥም ስለዝኽእል ዝምልከቶ ኣካል ቅልጡፍ ስጉምቲ ይወስድ እብል።

ወዲ ሓጎስ ካብ ኣስመራ

ዝጸዓረን ዘይጸዓረን ተማሃራይ ብኸመይ ሓደ ይኸውን?

ኣብ ኮሌጅ ሓመልማሎ ንዝሎ ኣወሃህባ ነጥቢ ብዝምልከት'የ ክዛረብ። ኣብዚ እዋን ኣብቲ ኮሌጅ ዝሰርሓሉ ዘሎ ናይ ነጥቢ ኣወሃህባ ኣገባብ፥ ማእከላይ ዝርገሐ (ኖርማል ዲስትሪብሽን) ዝብል ኮይኑ፣ ተማሃራይ ኣብ ዝጠዘሉ ዓይነታት ትምህርቲ ማእከላይ ነጥቢ (C) ከምዝረክብ ምግባር እዩ። እዚ ብገለ ሸነኩ ጠቓሚ'ኳ እንተኾነ ኑዩም ንሩዓት ግን ዘተባብዕ ኣይኮነን። ምኽንያቱ ዝጸዓረን ዘይጸዓረን ተማሃሮ ማዕረ ዝረኣዩ እንተኾይኖም እቲ ፍሉይነት ደኣ ኣብ ምንታይ እዩ?

ገለ ካብኦም መማህራን ከምዝብሉዎ እንተኾይኑ፥ ኣብ ሓንቲ ኮርስ (A) እንድሕር ሂቦም፥ ኣብ ካልእ (F) ክህቡ ከምዝለዎም'ዩ። ኣብ ክንድኡ ድማ ኣብ ኩሎም ኮርሳት - ማእከላይ ነጥቢ ማለት (C) ክህቡ ከምዝመርጹ'ዮም ዝዛረቡ። ኣብ ርእሱ ኢጋጥሚ ኮይኑ ተማሃራይ ብኻልእ ኮርስ (D) እንድሕር ረኺቡ፥ ነጥቡ ይትሕት'ሞ ስጉልኩል ክብል ይግደድ። ስለዚ እዚ ኣገባብ ንተማሃራይ ብፍላይ ከኣ ኑዩም ንሩዓት ዘተባብዕ ስለዘይኮነ ብኹሉ ሸነኻቱ ክጥመት ይግባእ ዝብል ርእይቶ'ዩ ዘለኒ።

ስመይን ኣድራሻይን ንዓኹም

ደረቱ ዝሓለፈ ድግስ ምሩቓት

ቅንያቱ ዝተፈላለያ ትካላት ላዕለዎት ትምህርቲ ብብዙሕ ወጻኢ ንዓመታት ብዝተፈላለየ ሞያ ዘሰልጠንኦም ተማሃሮ ዘመርቓሉ እዩ። እዘን ትካላት ላዕለዋይ ትምህርቲ ይኹና ኣብኣን ዝሰልጠኑ መንእሰያት ድማ፡ ፍረ ጻማኦም ብምርኣዮም ሓበን ክስመዖም ይግባእ። ክንደዝኾነ ዕለተ ምረቓ ንምጽንባል እተን ትካላትን ተመረቕትን ዝተፈላለዩ ምድላዋት ክገብሩ ምርኣይ ልሙድ እዩ። እምበኣር በዚ ኣጋጣሚ ተመረቕቲ ኑቲ ዕለት ኣመኽንዮም ንዘገብሩዎ ትርጉም ኣልቦ ድግስ ብዝምልከት ገለ ክብል።

ትምህርቲ ዘይውዳእ'ኳ እንተኾነ ኣብ ላዕለዎት ትካላት ትምህርቲ ናይ ምምሃር ዕድል ረኺብካ ብሓደ ፍሉይ ዓውዲ ክትምረቕ ዘየሐጉስ ኣይኮነን። ክንደዝኾነ እዞም መንእሰያት ይኹኑ ወለዶም ፍረ ጻማኦም ብምርኣዮም ክሕጐሱ ሓላል እዩ። እንተኾነ ንኹሉ ነገር ኣጉዑብ ኣለዎ። ካብ ኮሌጅ ስለዝተመረቕካ ካብ ሰብካ ንላዕሊ ዝተፈልየ ነገር ዝገበርካ ክትመስል ፈንጠዝያ ምግባርን ረኣዪ ምባልን ድማ ደረጃ ንቕሓትካ ካብ ምንጽብራቕ ሓሊፉ ካልእ ዘመሓልልፎ መልእኽቲ ዘሎ ኣይመስለንን።

ብመንጽር ኣበርክቶ ምሁራን ክረአ ከሎ፥ ካብ ላዕለዋይ ትካል ትምህርቲ ምምራቕ ንዘየዕለ ሓላፍነት ማጠሲ ደኣምበር፥ ንባዕሉ ናይ መውዳእታ ዕላማ ኣይኮነን። ብኸቢድ ወጻኢ ዝምሃርካ ህዝብን መንግስትን ክትክሕስ ስለዝለካ ድማ፥ እዚ ኣብ እንግድዓኻ ዘሎ ጾር ዕሽሽ ኢልካ ዝሕለፍ ወይ'ውን ድግስ ስለዝገበርካ ዝተርፍ ኣይኮነን። ሕልና ንዘለዎ ከኣ ወትሩ ዘየቕስን እዩ። እምበርከ ትምህርቲ ትርጉሙ እንታይ ግዲ'ዩ? ምምሃር ማለት ምቑጣብን ንመጻኢ ምሕሳብን ማለትዶ ኣይኮነን?

መቸም ኣብዚ እዋን ዘሎ ኣገባብ ምረቓ ናይ ብሓቂ ዘሰደምም'ዩ። ምሩቓት ናይ በይናም መኪና ተፈልያትሎም ብክልተ/ ሰለስተ መኪናን ካሜራን ተዓጂቦም እዮም ዝመጽኡ። ኣብ ገዛ ድማ ዳስ ተዳልዩ መርዓዊ ዝኣቱ ዘሎ ክመስል ብጠንድ ዝተሰጀ ኣቀባብላ'ዩ ዝግበር። ኑቲ ድግስ ተባሂሉ ዝዳሎ እኽሊ - ማይ'ውን ካብ ናይ መጠነኛ መርዓ ዝፍለ ኣይኮነን። እዚ ኹሉ ግን እንታይ ኣምጽአ? ትምህርቲ ወዲኣ ንምባል እንተኾይኑ፥ ትምህርቲ መውዳእታ የብሉን። ብኣንጻሩ ንቑጠባኹምን ቁጠባ'ታ ዘምሃረትኩም ሃገርን ክትዕቅቡ ደኣ'ምበር፥ ግዜኹምን ዓቕምኹምን ዝተጋነነ ፈንጠዝያ ክተጥፍኡ ኣየምሕረልኩምን'ዩ።

ቴድሮስ ኣማዞ - መንደፈራ

ንምንታይ እኹል ሸፈነ ዘይተዋህቦ?

ስፖርታዊ ቅነ ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ፡ ኣብ ቀዳማይ ሰሙን ናይ ዝሓለፈ ወርሒ ከምዝተኻየደ ይዝከር። ኣብቲ ኣብ ወደባዊት ከተማ ባጽዕ ዝተኻየደ ውድድራት ካብ ዝተፈላለያ ንኡሳን ዞባታት ዝመጹ ተወዳደርቲ ዝተሳተፉ ክኾኑ ከለዉ፡ ብርቱዕ ስፖርታዊ ህልኽ ዝተራእየሉ ውድድራት'ዩ ተኻይዱ። ህዝቢ ከተማ ባጽዕ ብግዲኡ ነቲ ውድድራት ካብ ፈለማ ክሳብ መወዳእታ ብምክትታል ኣብ ምድማቕን ምዕዋትን ናይቲ ስፖርታዊ ቅነ ዓቢ ኣበርክቶ'ዩ ገይሩ። በዚ ድማ ክምስገን ይግባእ።

እንተኾነ ነዚ ድሙቕ ስፖርታዊ ቅነ ኣብ መራኸቢ ብዙሃን ዝተገብረሉ ሸፈነ ከምቲ ዝድለ ኣይነበረን። እንታይ'ዩ እቲ ጸገም? ብኣንጻሩ ኣብ ገሊኡ ከባቢታት፡ ኣውራ ኣብ ዞባ ማእከል ንኣሽቱ ስፖርታዊ ንጥፈታት ሰፊሕ ሸፈነ ክግበረሎም ይረአ። ዝኾነ ስፖርታዊ ንጥፈት ኣብ መራኸቢ ብዙሃን ምቕራብ ማለት ብተዘዋዋሪ ንስፖርተኛታት ምትብባዕን ንስፖርት ሃገር ምድራዕን ማለት እዩ። ብተወሳኺ ኣብ ኣዳለውቲ ናይቲ ውድድራትን ተቐማጦ እቲ ከባቢን ዝፈጥሮ ሞራል'ውን ቀሊል ስለዘይኮነ፡ ንመጻኢ ብዕቱብ ክረአ ይግባእ እብል።

ንኣምን ካብ ባጽዕ

ኣብዘገብትን

ኣሮን ኪሮስ

ደብዳበ ፍቕሪ

ሰዓሪ ልበይ

ምስ ሰዓርካኒ ኣሚነልካ! ንስኻ እቲ እንኮ ኣብ ልበይ ዝነገሰን ልበይ ዝመልኣን ኅበዝ ኢኻ። ፍቕሪ እንታይ ምዃኑ ይፈልጥ ስለ ዘይነበርኩ ዝሰዓር'ዉን ይመስለኒ ኣይነበረን። ጕዝእ ርእሰይ ኣብ ዓንኬል ፍቕሪ ከይኣቱ ንዘገበርክዎ ደረት፡ ንስኻ ብጋላቢ ሓይልኻ ፈንጽጐ፡ ኣእሚንካ፡ ንልበይ ብመስኮት ክትሰርቖን ኣብ ታኼላ ፍቕርኻ ክተስጥመንን ክትውንነንን ዝኸኣልካ ጅግና ኢኻ።

ፍትወይ ኣዝዩ'የ ዘፍቅረካ። ብሓቂ ፍቕሪ እንታይ ምዃኑ ዝመሃርካኒ ንስካ ኢኻ። ንልበይ ክሰዕር ዝኽእል ወላ ሓደ ኣይህሉን'ዩ ዝብል መደምደምታ'ዩ ነይሩኒ። ከመይሲ እቶም ኣብ ዝፍጥር ዝረኣኽዎም ደቂተባዕትዮ ኣብ ልበይ ቅንጣብ ቦታ'ዉን ረኺበሎም ስለ ዘይፈልጥ። እቲ ከእምኑኒ ዝጥቀምሉ ቃላት ፍልስፍና ኩብደይ ዘይብልዕ ጥራይ ዘይኮነስ ቅጫ ዘምጽኣለይ ምዃኑ'የ ዝፈልጥ። ምኽንያቱ፡ እታ ፍቕሪ ጥራይ ክትምገብ እትደሊ ልበይ፡ ኣብ ክንዲ ፍቕሪ ትምገብ ዘየለ ነገር እናኣምጽኡ ብዘዕባኣም ካልእ ስእሊ ከስርጹለይ ብምፍታን፡ 'ከምዚ ኣለኒ ከምዚ ገይረ' እናበሉ ክዋሰኡለይ ከለዉ በዩናይ መንገዲ እየ'ሞ ክኣምኖም።

ፍቑረይ ግን ብቕንዕናኻ ሰዒርካኒ። ንዓይ ኩተእምን ዝተጠቀምካዮ ድራማዊ ቃላትን ተግባራትን የለን። ብቃ ከም ዘለኻዮ ብምዃን ሓቀኛ ፍቕሪ ኢኻ ኣርኢኻኒ። ዝሓለፍካዮም ናይ ህይወት ሕልኽላኻትን ውድቀትን ከምኡ'ውን ዝተዓወትካሎም ኣካይዳታት ብዘይሕብእብእ ገሊጽካለይ። ኣቤት ቅንዕና! ናይ ብሓቂ ሓቀኛ ኣፍቃሪ!!

ፍቕረይ፡ ኣብ ዉሽጠይ ዘሎ ስምዒት ክገልጽ ቃላተይ ኣይሓገዘንን። ሚዛን ፍቕረይ ግን ጸብለል ከም ዝበለ ዉሽጠይ ይነግረኒ ኣሎ። ፍትወይ፡ ድሌተይን ባህገይን ምሳኻ ንምንባር'ዩ። ምሳኻ ምንባር መጠን ክንደይ ከም ዝሃርፎ ካብ ምንቅስቓሳተይ ትርዳኣለይ ትኸዉን። ሕጂ ከኣ ሌላና ናብ መርዓን ደርዓን መሪሕና ንዛልሃልታ ፍቕርና ነዳዲ ክንወሰኸሉን ፍረ ኣብራኽና ወሊድና ክንስዕምን ኣብ ዝሓጸረ እዋን ኣካለይ ኣብ ሕቑፎኻ ክርኢያ እደሊ ኣለኹ።

ኤደን ዘርኢጋብር

ኣጋታ ክሪስቲ

ኣብ ታሪኽ ድርሰት ብቐዳምነት እትጥቀስ ጓልንስተይቲ ደራሲት እንተላ ኣጋታ ክሪስቲ እያ። ንሳ ብ1975 ኣብ መበል 85 ዓመታ ካብዚ ዓለም ብሞት ክትፍለ እንከላ፡ ልዕሊ 500 ሚልዮን ቅድሓት ዝተሸጡ ልቢ ኣንጠልጠሉ 80 መጻሕፍቲ'ያ ገዲፋ። ንኹሎም መጻሕፍታ ዘመሳስሎም ናይ ሓባር ረቛሒ እንተሎ ምስ ቅትለት ዝተኣሳሰር ገበናዊ መርመራን ሜላ ኣፋታትሕኦምን ዘተኮሩ ብምዃኖም'ዩ። ብፍላይ ብመርዚ ጌርካ ሰብ ምቕታል ኣብ ግዜኣ ግዲ ፍሉይ ተርእዮ ነይሩ ኮይኑ ዳርጋ ኣብ ሙብዛሕትኦም መጻሕፍታ ኣታኣታትያቶም'ያ። ኣጋታ ክሪስቲ፡ ኣብ 1920 ኣብ ፈላሚት መጽሓፋ ዘተኣታተውቶ ድንቂ መርማሪ ዝኾነ ገጸ ባህሪ (character) ሄርኩል ፓይሮት ዳርጋ ክሳብ ኣብ መወዳእታ መጽሓፋ'ዩ ተጠቒሱ ዝርከብ። እዚ ናይ ስነ ሓሳብ መርማሪ'ዚ ዝጥቀመሎምን እቲ ንሱ ዘተኣታተዎም ኣፈታትሓ ገበናዊ ቅትለት፡ ዓለምለኻዊ ተፈላጥነት ክረኽበን ብዙሓት ናይቲ ሞያ ክኢላታት ከም ዝስዕብዎን ገይሩ'ዩ። ኣጋታ ክሪስቲ ኣብ ዓንኬል ገበን ትጽሕፎም ዝነበረት ተኸታተልቲ መጻሕፍታ ኩተቋርጾ ኣብ ዝወሰኑትሉ እዋን'ውን ኑቲ ከም ቀንዲ ገጸ ባህሪ እትጥቀመሉ ዝነበረት ሄርኩል ፓይሮት ክትቀትሎ'ያ ወሲና። ከም መርኣያ ናይ'ዚ ከኣ ኒውዮርክ ታይምስ ዝተባህለት ጋዜጣ፡ ንሞት ሄርኩል ፓይሮት ዘኪሩ ኑቲ ናይ ሓሳብ ገጸ ባህሪ ኣብ ሓንቲ ካብ ዓምድታቱ ዜና ዕረፍቲ ከም ዝጸሓፈሉ ይንገር።

መጻወድያ ኣንጭዋ (the mouse trap) እትብል መጽሓፍ ኣጋታ ክሪስቲ እታ ብልጽቲ ስርሓታ ከም ዝኾነት ይምስከረላ። ኣብ ኣብያተ ሲነማታት ሎንደን ከኣ ንነዊሕ ግዜ እናተደጋገመት ከም ዝተራእየት ይሕበር።

ናይ ብሕሶት

እቲ ቐደም
ዘበነ ግርህኑት
ንጻወት ኤርና
መርዓት መርዓት፡
እንተሎሚ
ግዜ ምስ ምጉርሑ
ውሽጥና
እንድዕሉ ፈሪሖ፡
ተሪፉ ጸወታ
መርዓት መርዓት
ምኽንያቱ
ወያ መርዓት
ናይ ብሓቂ እናጠነሰት።

ኣወል ሰዒድ

ወርሓትን ዓመትን ብኣበሃህላ ኤርትራዊ ሕብረተሰብ

ናይ ነፍሲ ወከፍ ወርሒ ትርጉም ስም ክልተ ማቡቆል ኣለዎ። ቀዳማይ ናይ ቀዳሞት ለቦማት ኣቦታት፣ ካልኣይ ከኣ ምስ ባህሊ ብዝተኣሳሰረ ብሂል። ኣቡቲ ቀዳማይ፡ ሊቃውንቲ ሃገርና ብፍንጊ ከዋኽብቲ ተመራሒም፡ ካብ ግሪኻውያን፡ ዕብራውያን፡ ግብጻውያንን ዓረባውያንን ብዘረኸብዎ ትምህርቲ፡ ሓደ ዳርጋ ብርእሱ ዝቖመ ትርጉም ነበስ ወከፍ ወርሒ የቕርቡልና። መብዛሕትኡ ከኣ ናብ መንፈሳዊ ትርጉም ዘድሃበ'ዩ። እቲ ካልኣይ ድማ ናብ ዓለማዊ ትርጉም ዝዘንበለ ኮይኑ ምስ ባህሊ ዝተኣሳሰርን ንናብርኣም ዝምልከትን ኮይኑ ንነፍሲ ወከፍ ወርሒ ብምስሉታት ዘቕርብዎ'ዩ። መብዛሕትኡ ግዜ ከኣ ዓበይቲ ሰባት ተወኪሶካ'ዩ ዝርከብ።

ወርሒ መስከረም

መስከረም ዝብል ስም ብኽልተ ቃላት ዝቖመ እዩ። ማስ ካብ ማሰዕ ዝወጸ ክኸዉን እንከሎ ከረም ከኣ ካብ ከረመ ዝተረኽበ'ዩ። ስለዚ መስከረም "ማሰዕ ክረምቲ" ተባሂሉ ይፍታሕ። መስከረም መዛዘሚ ክረምቲ፡ ኣብ ግእዝ መኣተዊ ሓድሽ ዘመን፡ መጸውዒ ቀውዒ ምዃኑ እዩ።

"መስከረም ተዛሪብ ዝበረ ኣፍ ይእረም"

እዚ ምስላ'ዚ ንህዝቢ ከቢሳ ኮነ ቀላ ኣብ ወርሒ መስከረም ዘጓንፎም ዝበረ ነገር'ዩ ዝገልጽ። ብርቱዕ ክራማት ምስ ዝኸውን ንመስከረሙ ኣብ ፈቖዶ ሩባን ስንጭሮን ሕማቕ ማይ ዓቝሩ ጣንጡ ይበዝሑ። ብዙሕ ዓይነት ሕማም ተላጊቡ ከም እኒ ዓሶ፡ ጸለውታ ወይቦ ይብርትዑ። ምናዳ ኣብ ቆላ፡ መሬት ብረሰኝ ዝመልእ፡ ኣውያት ከይመጻ ብሊይቲ ንኺድ እናተባህለ'ዩ ጋሕጋሕ ምድሪ ንበረኻ ዝውፈር ዝበረ። ምኽንያቱ ኑቶም ቀጥሮ ዘዩላቡ ሕማም ተላጊቡ ከም ኣንቅጺ ዝኣመሰለ ሕማም ይውድኦም ስለዝበረ'ዩ። ካልእ ምኽንያት ድማ ኣብ ወርሒ መስከረም ሻቑጥካ፡ ኣኺድካ እኽሊ ዘይተእትወሉ ሓዲግ እዋን ስለዝኾነ ዋላ ሃብታም'ዩ ዝበትኽ። እተዘይሰኣነ'ዉን ከርሱ ንሓደሽ እኽሊ ስለ ዘይቀባበሎ ከም ድካዩ ኣይፀብልዕን።

"መስከረም ኣይፀብልዕን"
"መስከረም ዝጋገን ስምዑኒ ኣሉ ዝፍገርን ኣይኽልኣና"
ይምዱ ዓበይቲ።

ንፍሽክታ

ሓደ ብቐጻሊ ቸክ እናተጻሕፈሉ ወርሓዊ ደሞዙ ዝወስድ ዝነበረ ሰብኣይ፡ ደሞዙ 500 ማእቲ ናቕፋ'ኳ እንተነበረ ሓደ መዓልቲ ግን ናይ ሽሕ ናቕፋ ቸክ ተዋህቡዩ። ደሞዙ ክንድኡ ከም ዘይኮነ፡ እቲ ቸክ ብጌጋ ከም ዝተጻሕፈ'ኳ ይፈልጥ እንተነበረ ግና ክሕብር ኣይደለየን። ነተን 1000 ናቕፋ ድማ ካብ ባንክ ኣውጺኡ ተጠቒሙለን።

ድሕሪ ወርሒ ከም ቀደሙ ደሞዙ ክወስድ ዝመጸ ሰብኣይ፡ ናይ 300 ናቕፋ ቸክ ተፈሪማ ተዋህቡዩ።ምኽንያቱ ካብታ ዝቐደመት ወርሒ ተወራሪዱ፡ እቲ ዝወሰዶ 500 ቅርሺ ኣናተቖርጸ ክነድል ስለ ዝበር። ወዮ ሰብኣይ ግን፡ እቲ ዝወሰዶ ዝያዳ ገንዘብ ዝተፈልጠ ስለ ዘይመስሎ፡ "ተጋጊኹም ኣለኹም፡ ከመይ ኢሉ ደሞዘይ 300 ናቕፋ ጥራይ ይኸውን" ኢሉ ተማጕተ።

ናይ ሕሳብ ሰራሕተኛታት ብወገኖም፡ "እንታይ ኴንካ ደኣ ኣብ ዝሓለፈ ወርሒ 1000 ናቕፋ ብጌጋ ወሲድካ ክለሰኻ ተጋጊኹም ዘይበልካና" ብምባል ኣዋጠርዎ።

ብመልሶም ዝተነበደ ሰብኣይ፡ "እሞ ሓንሳእ ክልተ ሳዕ ንዝገበርኩም እምበር ኩሉ ሳዕ ዲኹም ክትጋገዩ ክትነብሩ" ብምባል መለሰ።

ሮዚን ሊሊን

እዘን ንርእየን ዘለና ድሙን ከልብን ኣብ ደቀምሓረ ኣብ ምምሕዳር መጻሉ ኣብ እንዳ ኣስመላሽ ነጋሽ (ጋራጅ ቶርባዮ) ዝርከባ ኣንስትዮ እንስሳታት'የን። እታ ከልቢ ሮዚ እታ ድሙ ድማ ሊሊ ተባሂለን ይጽዋዓ። ኣብ መንጎ ሮዚን ሊሊን ዘሎ ፍቕሪ ኣዝዩ ዘቕንእ ምዃኑ'ዩ ዋናአን ኣቶ ኣስመላሽ ዝገልጽ። ብኸምዚ ንርእዮ ዘለና ፍቕሪ ንኣስታት 6 ወርሒ ብሓባር ቀጺለን ኣለዋ። ኣብዚ ንኣዋርሕ ዝጥቀስ ግዜ ሓንቲ መዓልቲ'ዉን ትኹን ተባኢሰን ኣይፈልጣን። መግበን ብሓባር ምድቃሰን'ዉን ብሓባር'ዩ። "መግበን ብሓባር ኣብ ሓደ ሽሓኒ'ዩ። እቲ ዘገርም ድማ ይብዝሕ ይዉሓድ ነንሕድሕደን ተባኢሰን ዘይፈልጣ ምዃነን'ዩ" ይብል ኣቶ ኣስመላሽ። ሮዚን ሊሊን ኣብ መንጎአን ከልቢ ይኹን ድሙ እንተመጺኡ ፍቕረንን ምሕዝነተንን ዝወስድ ግዲ ዝመስለን ኣየቕርቦአን'የን። ኣብዛ ደቂሰናላ ዘለዋ መንበር ዝኾነ ሰብ ወላ ካብ ኣባላት ስድራ እንተተቐሚጡ'ዉን ክልቲአን ከም ዝቑጠዓ እዛ ስእሊ ሐዚልና ዝመጸ ኣቶ ኣስመላሽ ይጠቅሰ።

እቲ ወዲ ሰብ ዘጥፍኦ ዘሎ ሕድሕዳዊ ፍቕሪ ንሕና ክንርከቦ ኢና ዝብላ ዘለዋዶ ይመስላ?

ስፖርት

ኤርምያስ ገብረልዑል
ergh@zena.gov.er

ዲያጎ ኮስታ ተመባጺዑ

ዝሓለፈ ዓመተ ስፖርት፡ ኣትሌቲኮ ማድሪድ ተዓዊቲት ላሊጋ ክትኸውን ከምኡ ድማ ኣብ ግጥም ፍጻመ ሻምፕዮንስ ሊግ ኤውሮጳ ክትበጽሕ፡ ዲያጎ ኮስታ ልዑል ኣበርክቶ ከምዝነበሮ ኣይዝንጋዕን። ኣብዚ ክረምቲ ናብ ቸልሲ ብ32 ሚልዮን ፓውንድ ዝተሰጋገረን ንሓሙሽተ ዓመታት ድማ ኣብ ስታንፎርድብሪጅ ክጸንሕ ኪታሙ ዘነበረን ኮስታ፡ ጽባሕ እግሩ ምንባሩ ንታ እንግሊዛዊት ክለብ ዋንጫ ብምዃል ብሓጎስ ከሰራስራ ምኳኑ ተመባጺዑ።

እቲ መበቆል ብራዚል ዘለዎ እስጳኛዊ፡ “ናብ ቸልሲ ምስግጋረይ ዓቢ ዕድል እዩ። ዝሓለፈ ዓመት ኣንጻር ቸልሲ ኣብ ዝገጠምናሉ ናይታ ክለብ ብቕዓት ኮነ ኣቃውማ ክመዝን ክኢለ እየ’ ኢሉ።

ብተወሳኺ፡ “እዛ ዓባይ ጋንታ ጽምኢ ጸዋእ ከምዝለዋ እፈልጥ። ስለዚ ኣብ ዝስዕብ ዓመተ ስፖርት፡ ነዚ ጽምኢዚ ከርዊ ክንቃለስ ኢና” ይብል እቲ ሓድሽ ተጻዋታይ ቸልሲ።

ኤቨርተን፡ ንቦዝንያዊ ተጻዋታይ ከተፈርም ኣብ ጥርዚ በጺሓ

ምስ ሃገራዊት ጋንታ ቦዝንያ ሀርዞጎቪንያ ኣብ ውድድር ዋንጫ ዓለም 2014 ዝተሳተፈ መሓመድ በሺች፡ ብ4 ሚልዮን ፓውንድ ናብ ኤቨርተን ክሰጋገር ኣብ ጥርዚ ምብጽሑ ትማሊ ተሓቢሩ።

እቲ ተጻዋታይ ክለብ ፈረንክቫሮስ (ናይ ሃንጋሪ እያ)፡ ወዲ 21 ዓመት ኮይኑ፡ ምስ ቦዝንያ ሀርዞጎቪንያ ሰለስተ ኣህጉራዊ ጸወታታት ጥራይ እዩ ኣካይዱ። እቲ ኣብ ሃምቡርግ ዝተወልደን ምስ ሃገራዊት ጋንታ ጀርመን (ናይ ኮተቴ) ክጻወት ዕድል ዝነበረን ተጻዋታይ፡ ኣብ ማእከል ናይ መስመር ምክልኻል እዩ ዝጻወት።

ተጻወትቲ ማን ዩናይትድ፡ ብሓባር ክበልዑ ብቫን ሃል ተኣዚዞም

ትማሊ ኣብ ሰዓታት ቅድሚ ቐትሪ እግሩ ኣብ ከተማ ማንቸስተር ዘነበረ ሓድሽ ኣሰልጣኒ ማን ዩናይትድ ሉዊስ ቫንሃል፡ ተጻወትቲ ድሕሪ ልምምድ ብሓባር ክምገቡ ከምዝኣዘዘ ማዕከናት ዜና ዓዲ እንግሊዝ ሓቢረን።

ናብታ ሃገር ብፍልይቲ ነፋሪት ዝኣተወ ቫን ሃል፡ ብዛዕባ እቲ ዘንቀሎ ሓድሽ ሓሳቡ፡ “ቀዳማይ ኣብ መንጎ ተጻወትቲ ፍቕሪ ክህሉ ኣለዎ። እንተተዓወትና ብሓባር ንሕጎስ፡ እንተተሰዓርና ድማ ብሓባር ንሓዝን። ኣብ መንጎና ፍቕሪ ምስ ዝህሉ ድማ ንዘሎና ብልጫ ከምኡ እውን ንዘሎና ሃጓፍ ብሓባር ናይ ምምልላእ ተኽእሎ ክህልወና እዩ። ነዚ ድማ ብሓባር ብምምጋብ ክንጅምሮ ኢና። ኣብዚ ናይ ምምጋብ ስነስርዓት፡ ኩሉ ኣባል እታ ጋንታ ብሓባር ክንምገብ ኢና” ክብል ተዛሪቡ።

ኣብ ውድድር ዋንጫ ዓለም 2014 ንሃገራዊት ጋንታ ሆላንድ ዝኣለየ ቫን ሃል፡ ዲሲፕሊን ተጻወትቲ ብቐዳምነት ዝሰርዖ ጉዳይ ምዃኑ ብዙሓት መቐርቡ ይዛረቡ።

ድሕሪ ኣሌክስ ፈርጉሰን ትሑት ውጽኢት ከተመዝግብ ዝጸንሐት ማን ዩናይትድ ኣብ መንጎ ተጻወትታ ፍቕሪ ከምዘየለ ይንገረላ።

እዚ ከምዚ’ሉ እንከሎ፡ ቫን ሃል፡ ኣቡቲ ናይ ትማሊ ጋዜጣዊ ዋዕላኡ፡ ብዛዕባ መሸጣ ተጻወትቲ ክዛረብ ፍቓደኛ ከምዘይኮነ እዩ ተዛሪቡ። ንሱ፡ “ቅድም ምስኦም ዘለው ተጻወትቲ ሒደት ልምምድ ክካይድ እየ። ኣብኡ ብዝወሰድ ገምጋም ድማ ዝጸንሕን ዝወጽእን ተጻወትቲ ክንወስን ኢና” ኢሉ።

ፐለግሪኒ

ንቦታ ስኮላሪ ክትክእ . . .

ኣሰልጣኒ ማንቸስተር ሲቲ ማኑኤል ፐለግረኒ፡ ንቦታ ኣላዪ ሃገራዊት ጋንታ ብራዚል - ፊሊፕ ስኮላሪ ክትክእ ብብዙሓት ወገናት ክንገረሉ ጸኒሑ። እንተኾነ ትማሊ እቲ ኣሰልጣኒ ካብ ሲቲ ክወጽእ መደብ ከምዘይብሉ ብንጹር ቃላት ርእይቶኡ ሂቡ።

እቲ ቺሊያዊ ኣሰልጣኒ፡ ብማሕበር ኵዕሶ እግሪ ብራዚል ጻውዒት ከምዝቐረበሉን እንተኾነ ምስ ማን ሲቲ ኣብ ሜዳ ኢትሓድ ንሰለስተ ዓመታት ዘጽንሓ ውዕል ስለዘለዎን ነቲ ዕድመ ከምዝነጸጎ ኣረዲኡ። ኣብ ቀዳማይ ዓመቱ ምስ ማን ሲቲ ዘውዲ ፕሪመር ሊግ እንግሊዝን ዋንጫ ካፒታል ዋንን ዝዓተረ ፐለግረኒ፡ ምስ ጋንታኡ ኣብ ስኮትላንድ ልምምድ ኣብ ምክያድ ይርከብ።

ፐለግሪኒ፡ ንዝመጽእ ዓመተ ስፖርት ጋንታኡ ንምድላው ምሉእ ኣተኩሮ ሂቡ ይሰርሕ ከምዝሎ የረድእ። ኣብዚ ናይ ምስግጋር ተጻወትቲ ወቕቲ ንከም ባካሪ ሳኛን ሓላዊ ልዳት ዊልይ ካባሌሮን ዘፈረመ ፐለግረኒ፡ ካብ ፖርቶ ንተኸላኻሊ ማንጋላ ንምምዛእ ዝርርብ የካይድ ከምዝሎ ይንገር። ብተወሳኺ፡ ሰሚር ናስሪ ንሓሙሽተ ዓመታት ኣብ ሜዳ ኢትሓድ ክጸንሕ ልዑል ክንክን ክካይደሉ ምጽንሑ ይግለጽ።

ኮንተ ተፋንዩ

ንኣርባዕተ ዓመታት ንጁቬንቱስ ዝኣለየ ኣንቶንዮ ኮንተ ምስ ክለቡ ድሕሪ ዝተገበረ ስምምዕ መዘተ፡ ብሰላም ምርሕቡ ተፈሊጡ።

እቲ ወዲ 44 ዓመት ኣሰልጣኒ፡ ነታ ‘ኣረጊት ሰበይቲ’ ተባሂላ ንእትጽዋዕ ክለብ ጁቬንቱስ ሰለስተ ግዜ ተዓዋቲት ሰሪኣ ክገብራ ክኢሉ እዩ። ተጻዋታይ ኣብ ዝነበረሉ እዋን ድማ ምስ ጁቬንቱስ ሓለቓ ጋንታ ዝነበረ ኮንተ፡ ኣብ ዘመነ ስልጣኑ እታ ክለብ 102 ነጥቢ ብምውህላል ዘውዲ ሰሪኣ ክትደፍእ ብምኽኣሉ ብሓለፍቲ እታ ክለብ ልዑል ኣኽብሮት ጸኒሕዎ።

ተጻዋታይ ኣብ ዝነበረሉ እዋን 500 ግጥማት ምስ ጁቬ ዘካየደ ኮንተ፡ ካብታ ጋንታ ክፉና ምውሳኑ ንብዙሓት ደገፍቲ ኣሰንቢዱ ይርከብ። እታ ንዝመጽእ ዓመተ ስፖርት ኣብ ምድላዋት እትርከብ ኢጣልያዊት ጋንታ፡ ኣብ ትሕቲ ኮንተ ኣብ ተኸታታሊ 49 ጸወታታት ስዕረት ዘበሃል ከየመዝገበት ክትጓዓዝ ክኢላ እያ።

ብዋሕዲ ተዓዘብቲ ዝተሳሰየ ጸወታታት ክለባት ኢጣልያ፡ ኣብ ሃገራዊት ጋንታ እውን ዝሓደ ስራሕን ውጽኢት ከምዘንበ ከምዝይጽንሐ ይግለጽ። ኣብ ውድድር ዋንጫ ዓለም 2014 ንኢጣልያውያን ዘቕሓረት እታ ሃገራዊት ጋንታ፡ ንኣሰልጣኒኣ ሴዛር ፕራንደሊ ከተፋኑ ተገዲዳ እያ። በዚ ድማ ኮንተ ነቲ ቦታ ንምትካእ ንጁቬንቱስ ክገድፋ ከምዝወሰነ ሓደ ሓደ ትግንትንቲ የረድኡ።

እንተኾነ ኮንተ፡ “ብዛዕባ ሕጂ ጥራይ እየ ክዛረብ ዝደሊ። ጽባሕ ንዓይ ካልእ መዓልቲ እያ። ኣብዚ ሕጂ እዋን ዕረፍቲ የድልየኒ ኣሎ። ስለዚ ብዛዕባ መጻኢየይ ዝፈልጦ የብለይን” ክብል ሓጺር መልሲ ሂቡ።

ሓለቓ ጋንታ ጁቬንቱስ - ቡፎን፡ ምግዳፍ መዘኑት ኮንተ ኣዝዩ ከምዘሰንበዶ ይገልጽ። እቲ ሓላዊ ልዳት፡ “ዓቢ ክሳራ” ክብል ድማ ነቲ ፍጻመ ገሊጽዎ።

ተጻዋታይ ሃገራዊት ጋንታ ኢጣልያ ዝነበረ ኮንተ፡ ኣብ 2011 እዩ ካብ ሴና ናብ ጁቬ ተሰጋጊሩ። ክሳብ 2015 ድማ ኣብቲ ናይ ምስልጣን መዘኑት ክጸንሕ ውዕል ነይርዎ።

ንወሰንቲ ተጻወትቲ ፖግባን ቪዳልን ንምሻጥ ምስ ሓያለ ክለባት ትዛራረብ ዘላ ጁቬ፡ ኣብዚ ሕጂ እዋን ኣንፈታ ናብ ጉዳይ ኮንተ ኣቕኒዓ ኣላ።

ንቦታ ኮንተ፡ ናይ ቅድም ኣሰልጣኒ ማንቸስተር ሲቲ ሮቤርቶ ማንቺኒን ኣሰልጣኒ ሚላን ዝነበረ ማሲሞ ኣለግሪን ክትክኡ ብብዙሓት ማዕከናት ዜና ተኽእሎታት ተዋሂቡዎም ኣሎ።

© Getty Images

ማን ዩናይትድ ንቪዳል ምህዳን ኣቋሪጻ

ተጻዋታይ ጁቬንቱስ ኣርቱሮ ቪዳል፡ ሓደ ካብ ጸለውቲ ኣከፋፈልቲ እታ ኢጣልያዊት ክለብ እዩ። እቲ ብክለብ ማንቸስተር ዩናይትድ ክህደን ዝጸንሐ ተጻዋታይ፡ ብክለቡ ጁቬ 32 ሚልዮን ፓውንድ ተተሚኑ ናብ መሸጣ ቀሪቡ እኳ እንተጸንሐ፡ ንሓድሽ ኣሰልጣኒ ማን ዩናይትድ - ቫን ሃል ከምስጥ ግን ኣይከኣለን። በዚ ድማ መስርሕ ምስግጋር ናይቲ ተጻዋታይ ናብ ሜዳ ኦልድትራፎርድ ከምዝበቐዐ ማዕከናት ዜና እንግሊዝ ትማሊ ኣቃሊሐን።

ኣብ ውድድር ዋንጫ ዓለም 2014 ምስ ቺለ ዝተጻወተ ወዲ 27 ዓመት ቪዳል፡ ኣብዚ ሕጂ እዋን ኣብ ዕረፍቲ ይርከብ። ናይ መጻኢ መደቡ ድማ ድሕሪ እዚ ዕረፍቲ ከፍልጥ ምዃኑ የረድእ።

ኣብ ሳንቲያጎ - ቺለ 22 ግንቦት 1987 ዝተወልደ ቪዳል፡ ካብ 2205-2007 ምስ ክለብ ኮሎ ኮሎ ተጻዊቱ። 36 ጸወታታት ብምኻያድ ድማ ክልተ ሸቶታት ኣቑጺሩ። ድሕሪኡ ድማ ክሳብ 2011 ምስ ባየርለቨርኩሰን ተጻዊቱ። 117 ጸወታታት ኣካይዱ፡ 15 ሸቶታት ድማ ኣቑጺሩ። ክሳብ ለይቲ ሎሚ ምስ ጁቬንቱስ ኣብ ዘካየዶም 95 ጸወታታት ድማ 28 ሸቶታት ኣመዝጊቡ። ቪዳል ካብ 2007 ጀሚሩ ክሳብ ሕጂ ምስ ሃገራዊት ጋንታ ቺለ 54 ጸወታታት ዘካየደ ኮይኑ ሸሞንተ ሸቶታት ኸኣ ኣቑጺሩ።

ዛሞራ ውዕሉ ኣናዊሑ

ኣብ ስታድዩም ወምብለይ ምስ ኪውፒኣር ታሪኽ ዝሰርሐ ቦብይ ዛሞራ፡ ምስታ ክለብ ንተወሳኺ ሓደ ዓመት ክጸንሕ ኪታሙ ከምዝሃበረ ትማሊ ተሓቢሩ።

ዝሓለፈ ዓመተ ስፖርት ኣብ ሻምፕዮንሺፕ ዝጸንሐትን ዛሞራ ኣብ ውዱእ ግዜ ብዘቑጸራ ሸቶ ናብ ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ክትምለስ ዝኸኣለት ኪውፒኣር፡ ተጻዋታያ ዛሞራ ብሓያለ ክለባት ከምዝህደን ክትገጽ ምጽንሓ ይፍለጥ። እታ ክለብ ምስቲ ወዲ 33 ዓመት ተጻዋታይ ድሕሪ ዝበጽሐቶ ስምምዕ ድማ እያ ኣብ ሕቑፋ ክጸንሕ ወሲና። 59 ግዜ ምስ ኪውፒኣር ዝተሰለፈ ዛሞራ፡ ኣቐዲሙ ምስ ፉልሃም ይጻወት ነይሩ።

ሊቨርፑል ባህጋ ተኾሊፉ

ሊቨርፑል፡ ኣብ ጼጋማይ መስመር ምክልኻል ንዝጻወት በን ዴቪስ ከተፈርም ልዑል ባህጊ ነይርዋ። እታ 8 ሚልዮን ፓውንድ ብምስላዕ ምስ ክለብ ስዋንሲ ብጉዳይ ዴቪስ ክትዋገ ዝቐጸየት ጋንታ፡ ኣቐዲማ ንኣልቤርቶ ሞሬኖ ኣማዕድያ ነይራ። ክሰልጣ ግን ኣይከኣለን። ግዜ ከይወሰደት ምስ ቶተንሃም ተቓሊሳ 8 ሚልዮን ፓውንድ ብምስላዕ ምስ ስዋንሲ ዝርርብ ዝጀመረት ሊቨርፑል፡ ‘4 ሚልዮን ፓውንድ ወሰኽ’ ትብሃል ኣላ - ቤታ እንሽቶ ክለብ። ሊቨርፑል ኣብዚ ናይ ምስግጋር ተጻወትቲ ወቕቲ ንሪኪ ላምብረት፡ ኣዳም ላላና፡ ኤምረ ቻን ከምኡ ድማ ንላዛር ማርኮቪች ኣፈሪማ ኣላ። ንዝመጽእ ዓመተ ስፖርት ኣብ ዝካየድ ውድድር ሻምፕዮንስ ሊግ ኤውሮጳ እትሳተፍ ሊቨርፑል፡ ሓያሉ ተጻወትቲ ብምፍራም ንውድድር ትዳሎ ኣላ። ወዲ 21 ዓመት ዴቪድ፡ ምስ ስዋንሲ ኣብ 2012 እዩ ፈላሚ ጸወታኡ ኣካይዱ። ኣብ ዝሓለፈ ክልተ ዓመታት ስፖርት ድማ 84 ጸወታታት ኣካይዱ። ኣብ ቀዳማይ ዓመቱ ድማ ዋንጫ ካርሊን ክዕትር ክኢሉ እዩ። ዝሓለፈ ዓመተ ስፖርት ኣብ ዝተኻየደ ውድድር ዩሮፓ ሊግ ኸኣ ሸውዓተ ጸወታታት ኣካይዱ።

ተወሳኺ . . .

= ኣከፋፋሊ ኣርሰናል ጃክ ዊልሸር ሽጋራ እናትከኸ ኣብ ዓይኒ ካሜራ ኣትዩ። እቲ ጸዩፍ ተግባራቱ ድማ ንኣሰልጣኒኡ ኣርሰን ቨንገር ኣቑጢዑ ኣሎ። ኣብ ላስ ቬጋስ ሕቡራት መንግስታት ኣሜሪካ ኣብ ዕረፍቲ ዘሎ ዊልሸር ቅድሚ ትሸዓተ ወርሒ’ውን ብተመሳሳሊ ሽጋራ እናተከኸ ኣብ ዓይኒ ካሜራ ምእታው ይዝከር። ኣብቲ እዋን ካብ ኣሰልጣኒኡን ደገፍቱን ድሕሪ ዝወረዶ ነቐፌታ፡ ይቕሬታ ከምዝሓተተ ዝዝከርዩ።

= ናይ ክንፊ ተጻዋታይ ክለብ ኣርሰናል ቲዮ ዋልኮት፡ ዝሓለፈ ወርሒ ጥሪ ድሕሪ ዘካየዶ መጥባሕቲ ብርኪ፡ ሓወዩ ናብ ጸወታ ክምለስ ተቓሪቡ ምህላው ተሓቢሩ። እቲ እንግሊዛዊ ተጻዋታይ ዋላኳ ምሉእ ብምሉእ ናብ ጸወታ መዓስ ከምዝምለስ ብንጹር እንተዘይተሓበረ፡ ኣብ ዝሓጸረ እዋን ግን ኣብ ሜዳ ከምዝረአ ማዕከናት ዜና የረድኣ።

= ስእሊ ኣጥቃዓይ ሃገራዊት ጋንታ ኣርጀንቲናን ክለብ ባርሰሎናን ሊዮኔል መሲ፡ 23 መስከረም 2014 ኣብ ዝዘርጋሕ፡ “ፊፋ 15” ዝተሰምየ ናይ ቪድዮ ጸወታ፡ ገበር ንክኸውን ተሓርዩ። ስእሊ መሲ ገበር “ፊፋ” ናይ ቪድዮ ጸወታ ዝኸውን ዘሎ፡ ሕጂ ንሳልሳይ ተኸታታሊ ዓመት እዩ።

= እንግሊዛዊት ክለብ ኒውካስል ዩናይትድ፡ ንናይ የማን ክንፊ ተኸላኻላይ ሃገራዊት ጋንታ ሆላንድን ክለብ ፈይኖርድን ወዲ 24 ዓመት ዳሪል ያማት ብ5 ሚልዮን ፓውንድ ኣፈሪማ። ኒውካስል ኣብ’ዚ ዓመተ ስፖርት’ዚ፡ ብጀካ ንያንማት፡ ንሴም ዲዮንግ (ኣያክስ)፡ ሬሚ ካቤላ (ሞንትፕሌር)፡ ጃክ ኮልባክን (ሳንደርላንድ) ኣዮዝ ፔረዝን (ተነሪፈ) ዓዲጋ ኣላ።

= ተዓዋቲት ዋንጫ ዓለም 2014 ዝኾነት ጀርመን፡ ብምኽንያት ዓወት እታ ጋንታ ንኽብራ 5 ሚልዮን ቴምብር ምሕታማ ተፈሊጡ። እቲ 60 ሳንቲም ዝዋጋኡ ቴምብር፡ ጽባሕ እታ ጋንታ ዋንጫ ዝዓተረትሉ ዕለት እዩ ንመሸጣ ቐሪቡ።

= ንመሸጣ ዝተቐረበ ተጻዋታይ ሚላን - ማርዮ ባሎቴሊ፡ ንቅድመ ጸወታታት ምጅማር ዓመተ ስፖርት ምስታ ጋንታ ናብ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ከምዝተጓዕዘ ተሓቢሩ።

ተስፋ-ኣለም የማነ

ኣመሪካ፡ ካሊፎርንያ ናብ ሽዱሽተ ክፍለ-ሃገራት ክትመቓቐል?

ሓንቲ ካብ 52 ክፍለሃገራት ኣመሪካ ዝኾነት ካሊፎርኒያ፡ ናብ ሽዱሽተ ክፍለሃገራት ክትመቓቐል ጸወዒት ይቐርብ ኣሎ።

ብመሰረት ጸብጻብ ጋዜጣ ቴለግራፍ፡ ብዝበዝሐ ህዝቢ ኣብ ቀዳማይ ደረጃ እትስራዕ ካሊፎርኒያ ኑቲ 38.3 ሚልዮን ዝኾኑ ህዝቢ ብዘዋፅእ ከተመሓደሮ ትጸግም ብምህላዋ'ዩ ናብ ሽዱሽተ ክፍሉሃገራት ክትመቓቐል ዝጠልብ ጸወዒት ዝቐርብ ዘሎ።

ኣብታ ክፍሉሃገር ወናኒ ናይ ኣማኢት ሚልዮናት ዶላር ሃብቲ ምዃኑ ዝነገረሉ ኣመሪካዊ ፖለቲከኛ ተም ድራፐር ከኣ፡ ከም ወከል ናይ'ቶም ኑቲ ሓሳብ ዘቕርቡ ዘለዉ ሓያለ ወገናት'ታ ሃገር ብምዃን ካሊፎርኒያ ኣብ ዝሓጸረ ግዜ ንኽትመቓቐል ዘኽእል እማመ ኣርቂቡ ኣሎ።

ብመሰረት'ቲ እማመ፡ እታ ብዝደጋገሚ ደርቂ ክትጥቃዕ ዝጸንሐት ካሊፍርኒያ፡

'ጀፈርሰን'፡ 'ሰሜን ካሊፎርንያ'፡ 'ሲሊኮን ቫሊ'፡ 'ማእከላይ ካሊፎርንያ'፡ 'ምዕራብ ካሊፎርንያ' ከምኡ ድማ 'ደቡብ ካሊፎርንያ' ናብ ዝተባህላ ሽዱሽተ ክፍሉሃገራት ክትምቀል እያ። በዚ ከኣ እቲ 52 ዝበረ ብዝሒ ክፍሉሃገራት ኣመሪካ 58 ክኸውን እዩ።

ወዲ 55 ዓመት ፖለቲከኛ ተም ድራፐር፡ ዞባታት ካሊፎርንያ ንሓድሕዱ ፈጺሙ ክቃደ ዘይክእል ጠባያ ረቡሓታት ስለ ዘለወን፡ ከም ቀደመን ብሓደ ተጠርኒፈን ክቕጽላ ኣዝዩ ኣጸጋሚ እናኾነ ይኸይድ ከምዘሎ'ዩ ዘመልክት።

ኣብዚ ሰሙን'ዚ ኣብ መላእ'ታ ክፍሉ-ሃገር ጽዑቕ ፖለቲካዊ ንሽንሽ ከካይዱ ምዃናም ዘመልከተ ድራፐር፡ እቲ ዝድለ መጠን ክታም ምስተኣከበ ህዝቢ ካሊፎርኒያ ኣብ ዝመጽእ ወርሒ ሕዳር 2016 ኣብቲ ጉዳይ ድምጹ ክህብ ምዃኑ'ዩ ዝሕበር። ንምምቕቓል'ታ ክፍሉ-ሃገር ከድምጽ ልዕሊ እምንቶ ከምዘለዎም ከኣ ወሲኹ የረድእ።

ብደረጃ ዓለም ብዕበዩ ኣብ ሻሙናይ ደረጃ ዝስራዕ ደርማስ ቁጠባ እትውንን ካሊፎርኒያ፡ መደበር ናይ'ተን ኣመሪካ እትኾተለን ኩባንያታት ጉግል፡ ፈይስቡክን ኣፕልን ከምዝኾነት'ዩ ዝሕበር።

ሃገራት ብሪክስ በዓል 100 ቢልዮን ርእሰ-ማል ባንክ የቑማ

ሓድሽ ሽርክት ብምፍጣር ዓመታዊ ክተኣኻኸብ ጀሚረን ዘለዋ 'ብሪክስ' ዝፍለጣ ሓሙሽተ ኣብ ምምዕባል ዝርከባ ዓበይቲ ሃገራት ዓለምና፡ 100 ቢልዮን ዶላር ርእሱማል ዘለዎ ሓድሽ ናይ ሓባር ባንኪ ንምቛም ከምዝተሰማምዓ ተገሊጹ።

ብመሰረት ቢ.ቢ.ሲ፡ መራሕቲ ሩሲያ፡ ቻይና፡ ብራዚል፡ ህንድን ደቡብ ኣፍሪቃን ኣብ ከተማ ፎርተለዛ - ብራዚል ኣብ ዘቃንዓ ዓመታዊ ኣኼባኦም'ዮም ንምቛም'ቲ ሓድሽ ናይ ምዕባለ ባንኪ ዝተሰማምዑ።

እቶም መራሕቲ ኣብቲ ብኽታሞም ዘረጋገጽዎ ስምምዕ ነፍሲ-ወከፍ ኣባል ሃገር ኑቲ ሓድሽ ባንኪ 20 ቢልዮን ዶላር ከተዋጽእ ከምዝለዋ ተረዳዲኦም ኣለዉ።

ብዘይካ'ዚ፡ ዋና ቤት-ጽሕፈት ናይ'ቲ ባንኪ ኣብ ሻንጋይ - ቻይና ክኸውን፡ ከም ፕረዚደንት ኮይኑ ዘማሓድሮ መራሒ ድማ ካብ ህንዲ ክምዘዘውን ተሰማሚዖም ኣለዉ።

እቲ ንግዚኡ ብ50 ቢልዮን ዶላር ርእሱ ማል ክበገስ ምዃኑ ዝነገረሉ ዘሎ ሓድሽ ባንኪ፡ ኣባል ሃገራት ካብተን ብሓይሊታት ምዕራብ ከምዝቖጻጸረ ዝነገረለን ኣህጉራውያን ፋይናንስያውያን ትካላት ክንፈገን ንዘጋንሓ ናይ ልቓሕ ዕድላት ኣብ ምምላእ እጃሙ ከበርክት ምዃኑ'ዩም ኑቲ ኩነታት ብቐረባ ክከታተሉ ዝቐጽዩ ክኢላታት ዘመልክቱ። ኣብ ርእሲ'ዚ ኑቲ ኣብ መንጎአን ተፈጢሩ ዘሎ ናይ ምትሕግጋዝ ዝምድና መሊሱ ክትርር ምዃኑ እቶም ክኢላታት ወሲኾም የረድኡ።

ኣባላት ብሪክስ፡ ዓለማዊ ባንክን ኣህጉራዊ ማዕከን ገንዘብን ኣብ ምምዕባል ንዝርከባ ሓይሊታት ሰማዊ ዝኾነ ናይ ደምጺ መሰል ስለ ዘፍቅደ፡ እተን ዝለዓለ ናይ ደምጺ መሰል ዘለወን ኣመሪካን ሰዑብታን ከምድላየን ከምዝዘውርኦ'የን ብተደጋጋሚ ክወቕሳ ጸኒሐን።

በዚ ከኣ እቲ ሕጂ ወሲደንኦ ዘለዋ ሓድሽ ባንክ ናይ ምቛም ስጉምቲ ኑቲ በተን ኣህጉራውያን ፋይናንስያውያን ትካላት ክፍጸም ዝጸንሐ ዘይፍትሓዊ ዝበልኦ ኣሰራርሓ ንምብዳህ ምዃኑ የመልከታ።

ዒራቕ፡ ዕጡቓት ሱና ነዳዲ ክሸጡ ጀሚሮም

ንድኾም ናይ'ቲ ብሺዓ ዝተዓብለለ መንግስቲ ባቕዳድ ብምምዛግዝ ኣብ ሰሜናዊ ክፋል ዒራቕ ሓዳስ እስላማዊት ሃገር ክምስርቱ ክኢሎም ከምዝለዉ ዝነገረሎም ዕጡቓት ሱኒ፡ ዘይተጻረየ ኑዳዊ ናብ ደገ ብምሻጥ መዓልታዊ ኣስታት ሓደ ሚልዮን ዶላር እቶት ክግሕጡ ጀሚሮም ከምዝለዉ ይግለጽ ኣሎ።

ብመሰረት ኣሶሽትድ ፕረስ፡ እቶም ኣቐዲሞም 'ስላማዊት ሃገረ ዒራቕን ኣል-ሻምን' ብዝብል ስም ዝጸውዑ ዝበሩ ዕጡቓት፡ ብዑዳዊ ሃብታም ንዝኾነ ሰፊሕ ከባቢታት ዒራቕ ድሕሪ ምቁጽጻሮም'ዮም ዘይተጻረየ ኑዳዊ ክሸጡ ዝጅምሩ ዘለዉ።

ዝሸጥዎ ዘለው ኑዳዊ ካብ ከተማ ሞሱል ንደቡብ ተፈንቲቱ ካብ ዝርከብ ዒላታት ኑዳዊ'ዩ ዝምንጩ ዘሎ። ብዘይካ'ዚ፡ ቡቲ

ኣብ ዓበይቲ ቦጦት መሊኦም ብመገዲ ርእሱምምሕዳር ኩርዲስታን ኣቢሎም ናብ ቱርኪን ኢራንን እናለኣኹ ድማ ንበርሚል ብሕሱብ 25 ዶላር ይሸጥዎ ከምዝለዉ እቲ ዝተዘርግሐ ዜና የመልክት። ዝበዝሐ ካብቲ ተቐጻጺረሞ ዘለዉ ከባቢ ኣቢሉ ንዝሓልፍ ዓበይቲ መስመራት ሻምብቆ ኑዳዊ ብምብሳዕውን ዘይተኣደነ መጠን ኑዳዊ እናዝመቱ ክሸጡ ክኢሎም ከምዝለዉ'ዩ ዝነገረሎም ዘሎ። እቶም ዕጡቓት ዝሓለፈ ወርሒ ንከተማ ሞሱል ድሕሪ ምሓዞም፡ ካብ ከተማ ኪርኩክ ተበጊሱ ብቲ ከባቢ ኣቢሉ ናብ ሰያን ንዘምርሕ ዝዓበየ መስመር ሻምብቆ ኑዳዊ ዒራቕ፡ ከምኡ ድማ ብዕበዩ ኣብ ካልኣይ ደረጃ ንዝስራዕ መጻረዪ ኑዳዊ ባይጂ ክቆጻጸርዎ ከምዝኻኣሉ'ዩ ዝነገረሎም። ብዘይካ'ዚ፡ ኩባንያ ኑዳዊ ኤፍራጥስ ንዘዕድኖ ሓያለ ዒላታት ኑዳዊ ሶርያ'ውን ኣብ ትሕቲ ቁጽጽሮም ኣእትዮም ከምዝለዉ'ዩ ዝግለጽ ዘሎ። በዚ ከኣ መጠን ናይ'ቲ ብመገዲ ኩርዲስታን ኣቢሎም ናብ ጎረባብቲ ሃገራት ዝልእክዎ ዘለዉ ዘይተጻረየ ኑዳዊ እናዕበዮ ክኸዱ ግምታት ከምዘሎ'ዮም ክኢላታት ናይ'ቲ ከባቢ ዘረድኡ። እቶም ዕጡቓት በቲ ካብኡ ዝርከብ ኣታዊ ተሓጊዞም ዘመናዊ ኣጽዋር እናሸመቱ ሓይሎም ከየልድሉ ምዃኖም ድማ እቶም ክኢላታት ወሲኾም የመልክቱ።

ዜና ብሓጺሩ

ኣብ ትሪፖሊ - ሊብያ ኣብ መንጎ ክልተ ተቓናቐንቲ ሚሊሻታት ክካየድ ብዝቐጸለ ሓያል ውግእ ኣህጉራዊ መዓርፎ ነፈርቲ ናይ'ታ ከተማ ብኸቢድ ከምዝዓነወ ይግለጽ ኣሎ።

በቲ ኑቲ መዓርፎ-ነፈርቲ ንምቁጽጻር ክካየድ ዝቐጸለ ውግእ፡ ኣብቲ መዓርፎ-ነፈርቲ ካብ ዝበራ ዋንነት ሊብያ ዝኾና ሓያለ ናይ መጓዓዝያ ነፈርቲ፡ እተን 90% ከምዝተሃርማ ኣፈኛ መንግስቲ ሊብያ ኣሕመድ ላሚን ኣፍሊጡ።

ቢ.ቢ.ሲ. ብወገኑ፡ ቡቲ ንኽልተ መዓልታት ዝቐጸለ ግጭት ብውሕዱ ሽሞንተ ሰለማውያን ሰባት ክቕተሉ እንከለዉ 12 ነፈርቲ ድማ ከምዝተሃሞኻ ንምንጪታቱ ብምጥቃስ ኣብ ዝዘርግሖ ጸብጻብ የመልክት።

ድሕሪ'ቲ ውግእ እቲ መዓርፎ-ነፈርቲ ኣብ ትሕቲ ቁጽጽር'ቶም ካብ እዋን ዕልዋ መንግስቲ መዓመር ቀዛፊ ኣትሒዞም ክሕልውዎ ዝጸንሑ ምሊሻታት ዚንታን ከምዝኣተወ ከኣ ጸብጻብ ቢ.ቢ.ሲ. ወሲኹ የረድእ።

***

እስራኤል ብምንቅስቓስ ሓማስ ንዝተተኮሰ ዘሎ ሮኬታት ንምግታእ ብዝብል ምኽንያት ኣብ ወሸመጥ ቓዛ ተካይዶ ዘላ ናይ ኣየር መጥቃዕቲ ብዝሓየለ መልክዑ ትቕጽሎ ኣላ።

ብቐደሚ ትማሊ ካብ ቓዛ ዝተተኮሰ ሮኬት ህይወት ሓደ እስራኤላዊ ድሕሪ ምቕዛፉ፡ እታ ሃገር ኑቲ ክተካይዶ ዝጸንሐት ናይ ኣየር መጥቃዕቲ ዝያዳ ከተሐይሎ ከምዝወሰነት ድማ ይሕበር።

እስራኤል ምስ ውድብ ሓማስ ስምምዕ ግዝያዊ ምቁራጽ ተኹሲ ንምኽታም ብዮዝበጺ ንዝቐረበላ ጻውዒት'ኳ ተቐቢላቶ እንተነበረት፡ ሓማስ ግን "ኢድካ ምሃብ ማለት'ዩ" ብምባል ስለ ዝጸገ ኑቲ ክተካይዶ ዝቐጸት መጥቃዕቲ ብዝሓየለ መልክዑ ክትቕጽሎ ከምዝተገደደት ተረድኡ።

ምንቅስቓስ ሓማስ፡ ግብጺ ብዝዕበ'ቲ ዘቕረቦቶ እማመ ግዝያዊ ምቁራጽ ተኹሲ ኣመልከታ እኹል ሓበሬታን ግዜን ከምዝይሃቡቶ ብምምልካት፡ እቲ እማመ ንተግባራት እስራኤል ምቹእ ምስምስ ክፈጥር ተባሂሉ ዝተሃንደሰ ውዲት ምዃኑ ገሊጹ።

ኣዚ ኣብ ስእሊ እትዕዘብዎ ዘለኹም ጸሊም ሽማግለ ጆስ ኣጉኣሎ ዶስ ሳንቶስ ዝተባህለ ብራዚላዊ ኮይኑ፡ ዝሓለፈ ሰሙን ማብል 126 ዕለተ-ልደቱ ከኽብር ብምኽኣሉ'ዩ ኣቓልቦ ማዕከናት ዜና ዓለም ሰሊቡ ቀንዩ። ብመሰረት ጋዜጣ ሚረር፡ ዶስ ሳንቶስ ብ7 ሓምለ 1888 ኣብ ከተማ ፐድራ ብራንካ - ሰሜናዊ ምብራቕ ብራዚል ከምዝተወልደ'ዩ ዝሕበር። በዚ ከኣ ቀዳማይ ውግእ ዓለም ክበራዕ እንከሎ ወዲ 26 ዓመት መንእሰይ ከምዝነበረን ኑቲ ኩነታት ኣጸቢቑ ከምዝዝክሮን የረድእ። ቤት-ጽሕፈት ክብሪ መዝገብ ብራዚል ድማ ንሓቅነት ዕለተ-ልደቱ ብምርግጋጽ ኣብ ዝሓለፈ ወርሒ ሰርቲፊኬት ክህቦ ክኢሉ። ዝኾነ ጥዑና ጸገም ከምዘይብሉን ንመዓልቲ ኣርባዕተ ግዜ ከምዝምግቦን ዝነገረሉ ዶስ ሳንቶስ፡ ገና ብዘይሓገዝ ምርኩስ'ዩ ዝንቀሳቐስ ዘሎ። ኮይኑ ግን ንብርር ፈቲኑ (ተመርዕዩ) ከምዘይፈልጥን ውሉድ ዘብዛል ከምዘይብሉን እቲ ዝተዘርግሐ ዜና የመልክት። ብራዚላዊ ኮኾብ ተጻዋታይ ፔለ ክውለድ እንከሎ ወዲ 62 ዓመት ሽማግለ ከምዝነበረ ዘዘንቱ ዶስ ሳንቶስ፡ ወለዱ ከም ገላዩ ኮይናም ካብ ኣፍሪቃ ናብ ብራዚል ከምዝመጹ'ዩ ዘረድእ። ንሱ፡ ናይ ዕለተ-ልደቶም ሕጋዊ ሰርቲፊኬት ካብ ዝሓዙ ናይ ዕድመ ሰብኡቓ እቲ ዝዓበየ ሰብ ክኸውን በቒዑ ከምዘሎ'ዩ ጸብጻብ ጋዜጣ ሚረር ዘመልክት።

በዓል ተራ ቤት መድሃኒት፡-	ዕለት	ኣድራሻ	ቍ.ስልኪ
ፋርማሲ ዳሉል	17/07/2014	ጉደና ሓርነት ቁ.158ፊት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ	125266
ፋርማሲ ቍ.1 ብዘይካቲ መዓልታዊ እትህቦ ኣገልግሎት ምሉእ ለይቲውን ክፍትቲ ኢያ፡		ኣድራሻ፡ ዞባ 1 ንኡስ ዞባ 02 ጐ. ናቕፋ ቍ.1፡	127565